

Plan on bat baduzu gogoan —kontutan izan Kutxa.—

Si quieres un buen plan cuenta con la Caja.

Para que encuentres el Plan a tu medida, sólo tienes que decidir cuál o cuáles te convienen más.

Para que en el futuro, las cosas salgan como tú las hayas previsto.

PLAN DE PENSIONES

PLAN DE AHORRO ASEGURADO

PLAN DE AHORRO

Zure neurriko Plana aurki dezazun, zein edo zeintzu diren zuri hobekien datozkizunak aukeratu besterik ez duzu.

Etorkizunean, gauzak zuk aurrikusi bezala gerta daitezen. Zuk nahi duzun bezala.

PENTSIO-PLANA

AURREZKI-PLAN ASEGURATUA

AURREZKI-PLANA

**AURREZKI-KUTXA
MUNIZIPALA**

**CAJA DE AHORROS
MUNICIPAL**

GOIERRITARRA HILABETEKARIA

Bertako txalaparta eta albistaria

4. zenbakia, Martxoa.

Argitaratzailea: «Goierritarrak» Kultur Elkartea (Legalizatua). Dorre-etxea, behe (Correos azpia), alhondiga, 3. lokala. Tfna: 889612. 124 posta kutxa, Ordizia.

Orain arteko Udal-Herri laguntzai-leak (dirulaguntza eman eta, eman ez badigute ere agindu, agindu digutenak): Beasain, Idiazabal, Olaberria, Lazkao, Ordizia, Itsasondo, Legorreta, Ikaztegieta, Gaintza, Zaldibia, Arama, Ormaiztegi, Gabiria, Ezkio-Itsaso eta Segura.

Erredakzioa: Josune Agirre (publizitate arduraduna), Jon Mikel Arano, Aitor Larrañaga.

Aholkulariak: Tere Irastortza eta Andoni Sarriegi.

Emaketazioa: Goierritarrok

Ale honetan kolaboratu dute: Koldo Zubeldia, Ramon Ugalde, Ramon Amundarain, Jon Ander Gorospe, Xabier Mendiguren, Patxi Zubizarreta, J.M. Munduate, Jexux Lete «Ibai-ertz», Lurdes Amundarain eta Itsasondoko Kultur Taldea, Axeri, I. Olea, Aran eta Lorea Agirre, Mikel Aramendi, Balentin Murgiondo, Andoni Sarriegi, Tere Irastortza, Elena Aseginolaza, inkestatu eta berriema-leak, Pello Aranburu, Erramon Irastortza, J.M. Ormazabal, Karnele Santoyo, Aitor Zugasti, Erramon Irastortza, Iñigo Eguren.

Gure eskerrik beroenak: Era batera edo bestera laguntzen diguzuenoi, bai eta aldizkariaren saltzaileei, beharrezkoa dugun publizitatea eskaintzen diguzuenoi eta nola edo hala parte hartzeko irrikitan zaudetenoi.

Fotokonposizioa: ANTZA
Inprimategia: GERTU
Lege Gordailua: SS 926/89

GOIERRITARRA aldizkariak ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen eta iritzien erantzunkizunik.

Era guztietako laguntzaren beharrea gaudela: distribuziorako, emaketatzeko, idazteko... Irakurle: zure laguntzarik onena, suskribitu zaitez, har ezazu **GOIERRITARRA** etxean lehenbaitlehen.

GAUR EDO BIHARKO

KOLABORATZAILEEI:

GURE TELEFONOA, 889612.

**EROS, IRAKURRI
ETA ZABALTZAZU
GOIERRITARRA**

KOLABORAZIORAKO DEIA

Goierriko herri guztietako kolaboratzaileen beharrea aurkitzen gara. Herri bakoitzeko hileko kronikak, berriak, balorapenak eta beste-lakoak gustora hartuko genituzke, eta bere txokoa emango litzaieke idazlanei, erredakzio lanetan ari garenok ez bait gara iristen Goierri osoko gauzak biltzeko orduan.

Dei hau kontutan hartua izango denaren esperantza dugu: **Aldizkariaren maiztasuna ezezik bere bizi-iraupena ere arriskuan dago.**

Era berean, Udaletxe, Elkartea eta jendeari orohar Goierri eta bertako

Euskal Kultura eta gauzeekin zer ikusirik duten materialeak (klase guztietako argitalpenak edo kopiak) eskatzen dizkizuegu lerro hauetatik, artxibo bat osatu nahi bait dugu. Argitaratzea merezi dutenak ere egongo dira ziurrenik.

Baita ere kolaborazio literarioak, elkarriketak, erreportaiak, aholkuak, abisu eta argibideak, iritzi, sormen eta arte inguruko lanak, argazkiak... benetan eskertuko genituzke.

Ordiziako 124 posta kutxara bidal ditzakezue edota gurekin kontaktoan jarri: 889612 tfna.

Etxe honetako ateak ez dira isten, parez pare, aldenikalde ditugu zabalik parte hartu nahi izanez gero.

SUSKRIBITU ZAITEZ!

«GOIERRITARRA» ETXEAN JASO NAHI DUT

NIK ERE HARPIDEDUN IZAN NAHI DUT

IZEN-DEITURAK.....
HELBIDEA.....
HERRIA..... Aurrezki Kutxa
Kontu Korrontearen Zb. TLF.....
DIRUSARRERAK: GK: 01*1.427.276-8
Ordizia

**Urtebeteko
harpidetza
saria
1500 pzta.**

124 posta kutxa Ordizia

«GOIERRITARRA» ALDIZKARIAREN SALMENTA-PUNTUAK:

ATAUN: Troskaeta Taberna, Urbietatxetxea. **BEASAIN:** Basakana Taberna, Txirula Taberna, Pott Taberna, Oinarte Taberna, Gurpil Kiroldenda, Zine pareko Kioskoa, Estazio pareko Kioskoa, Lizeo ondoko Kioskoa, Loinaz taberna, Saioa Taberna, Arrano, Batzoki, Ezkertoki, Mirentxu Liburudenda, Arrue Liburudenda. **DONOSTIA:** Bilintx Liburudenda, Hontza Liburudenda.

EZKIO-ITSASO: Osinalde Taberna, Ekaitz Taberna. **IDIAZABAL:** Odei Taberna, Xume Taberna.

ITSASONDO: Ibarre Taberna, Kalea Taberna. **LAZKAO:** Zelata Taberna, Gerriko Taberna eta Liburudenda, Estanko Taberna, Giroa Taberna, Kioskoa. **LEGORRETA:** Intsausti Taberna, Olaso Taberna.

MUTILOA: Bertako taberna. **ORDIZIA:** Urdaneta inprimategia, Mujika Liburudenda, Aralar Liburudenda, Plazako Liburudenda, Estazioko Kioskoa, Zabale Dietetika, Aldasoro Taberna, Etxaniz Taberna, Alkaiaga Taberna, Siglo XX Taberna, Orbela Taberna, Olano Taberna, Leizea Taberna, Martinez Jatetxea, Pottolo Taberna, Satorra Taberna, Orlegi Taberna, Miami Taberna, Irriki, Batzoki, Zaharren Egoitza, Gaztetxea. **ORMAIZTEGI:** Zubiska Taberna, Ekaitz Taberna. **SEGURA:** Imaz Taberna, Naparrane Taberna. **TOLOSA:**

Bilintx Liburudenda, Leidorko liburudenda. **ZALDIBIA:** Illati Taberna, Zubi-Ondo Taberna, Nazabal Taberna, Arrese Taberna. **ZEGAMA:** Ostatu Taberna, Txanton Taberna, Baztartxo Taberna. **ZERAIN:** Ostatu.

PUBLIZITATE ESKAINTZA

1.000 Aletako tirada izango du GOIERRITARRAK hasiera batean; Goierri osoan, komertzio, taberna, kiosko eta harpidedunen bidez banatu beharrekoak. PUBLIZITATE TARIFAK honako hauek izango dira:

BARNE ORRIALDEA

Orrialde osoa 30.000 pzta.

Orrialde erdia 15.000 pzta.

Hamarreko moduloa 3.000 pzta.

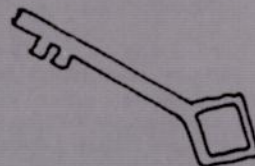
tarteko moduloa 7.000 pzta.

ATZEKALDEKOA

Orrialde osoa

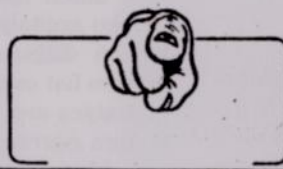
(zuri-beltzez) 40.000 pzta.

orrialde erdia (koloretan) 25.000 pzta.

Harremanetarako, gure POSTA KUTXA Ordiziako 124.a da; diru sarrerak GK-ren Ordiziako sukurtsala, KONTU KORRENTEAREN zenbakia: 01 1.427.276-8.

ZURE IRAGARKIA HEMENTXE
BALEGO ZEU IZANGO ZINATEKE
DUEN ERAGINA IKUSTEN

Irakurleari abisua:

Agenda sailak bere betebeharrekoak bete zituelakoan dago erredakzio hau, zeren eta lehen egunkari guztietako irakurleek ez bazuten programaketen berri, orain, bai, ordea, zorionez, "Egin"en "Oria" eranskina ateratzear bait dago eta, medio guztietan berri guztiak ez errepikatzearen eta leku askorik ez

dugulakoan, beste aldetik, bertan behera uzten dugu lehen aipatu sail hori.

Bestalde, esan behar da erakunde, udal eta abarren, hile bakoitzean hurrengo hileko programaketak aurrikustearen ohitura ez zela eta ez dela hartzen (beste zenbait ohitura legez) horrek gauzak zailtzen zizkigularik. Bukatu da gurea, beraz.

Ataungo «Nondik» en norakoa

Ez dut idatzi honekin eztabaida piztu nahi, ez da hori nire asmoa, baina bai ataundar bezala «Nondik» aldizkariko "Bakeari bai, biolentziari ez" lanari kritika bat egin.

Hasteko, ez zait batere bidezkoa iruditzen, Ataunen bi pertsona kstripu batetan bizia galdu zuteneko gertaera lan horrekin erlazionatzea. Ustez, lanaren helburua Joxemielen pentsakera goraiatzea bada, kontestutik kanpo eta penagarria da nire ustez, istripu hori eta berarekin batera sortu ziren istilu guztiak hor nahastea.

Ados nago autorearekin, Joxemiel biolentziaren aurka eta pakearen alde dagoela esaten duenean, baina zergatik izango ote da autore horrek istripu bat biolentziaren adibide bezala jartzea? Gertakari hau lotsagarritzat jotzen dut eta are gehiago, idazten duenak zapaltzaileen biolentzia ahazten duelako. Bestela, zergatik indarkeriaren adibide gisa aipatu gabe utzi Joxemielen derrigorrezko herbesteraldia? Edota, biolentziaren ondorioz desterrua eta espetxea jasan behar izaten dutenen egoera?

Nahiz eta indarkeriaren aurkako bere jarrera ezaguna izan, Joxemiel beti erabilera partidisten gainetik egongo da, eta nik, zigor-zelda honetatik beti mirestu eta eskertuko dut Joxe Miel, Euskal Herriarentzat eginiko lan guztiarengatik. Besterik gabe, ongi izan!

Badajozen, 90-1-9. Olatu

"Ultratunba" sekta

"Hare Krissna"ren jarraitzaileak gaituzue. Zuek salbatzeko asmoz etorri gara lhauteri hauetara, bide zuzena zein den adieraztera. Bizitza honetan, materialismo hutsa ez den gauza asko ere bada, eta hau da, izan ere, argitu nahi dizuegun bizi-modua.

Gurekin bat egiten baduzue, zuen barne-bakea lortuko duzue, aldi berean, inoiz pentsatu ez duzuen poza sentituko duzuelarik. Guzti hau lortzeko, eguneroko mundutik at bizitzea beharrezkoa da eta gure artean, gizarte garbi eta osasuntsu bat aurkituko duzue, munduko materialismoa eta zikinkeria alde batetara utziaz.

Zatoz gurekin eta zera eskeintzen dizuegu: *benetan bizi. Hau da.*

— *alkoholik gabeko bizitza: gauzak pentsatzeko eta argi eta prest behar dugu izan.*

— *emakumerik gabeko bizitza: kastitatea ezinbestekoa da (ez ahau!)zt bizimodu garbi bat izan dezagun.*

— *janari garbia: geuk landutakoa bakarrik jaten dugu, lurak ematen digun aukera ezinhobe hori aprobe txatuz, eta animalia gizarajoak nahieria hutsagatik akatu gabe.*

— *otoitza: egunean 8 orduz gutxienik (ez ginen langileak baino gutxiago izango ba!).*

Bizimodu honen bidez, zatoz benetako mundu garbi eta alai batetara eta honi buruzko zalantzarik baduzu, guretako edonori galdetu edo lhauteriak nola ospatzen ditugu ikusi. Eta dagoeneko prest bazaude, bihar, astearte, goizeko 7etan, San Frantziskoko iturri ondoan agertu zuen bataiatzeari ekin diezaiogun.

**Badakizue, MENS SANA
IN CORPORE SANO**

ENIRIO-ARALAR: ONDASUN-ITURRI ETA AUZI-BIDE

Mankomunidadeko estudio guztietan eta Ordiziako Mendizaleak lehengo abenduan antolaturiko hitzaldian esan bezala, behar beharrezkoa da Aralarko ganaduen mugatzea (beti ere 15 herrietako artzai eta nekazariei lehentasuna emanez), bideak mugatzea, itxiturak errespetatzea, erosioa edo higadura mugatzea zuhaitzak sartuaz behar diren lekuetan e.a.

Argi ikusi behar dugu mendia denon patrimonioa dela, ez artzai eta ganaduzaleena bakarrik. Eta zoruen higadura "lapiazak" sortuaz milaka urtetan ez den konponduko gauza bat dugu. Eta higadura mozteko ez dago zuhaitzak sartzeko baino gauza hobeagorik ondo ikusita daukagun bezala 1983ko uholde latz haietan.

Kontuan izan behar dugu Gipuzkoak Aralarren dauzkan 3590 Hektareaetatik 450 bakarrik daudela oihaneztatuak eta Nafarroako 2190 hektareaetatik 1378 direla oihaneztatuak.

Esaten da bakoitzak bere ikuspegitik ikusten duela mendia: artzaiak, ganaduzaleak, geologoak, geografoak, mendizaleak... Baina ikuspegi hauek integratu egin behar dira lurralde antolaketa on bati ekiteko.

Mendia atseden leku bat ere bada. Nik, horregatik, irakasle bezala hau proposatuko nuke: Aterpetxe handi bat egitea gazteentzat (Zaldibiako Mendizaleak daukatena txikiegia iruditzen zait gauza hauetarako), eta Gida Didaktiko bat atera euskaraz eta gaztelaniaz. Aralarraz gaur egun estudio oso onak ditugu, batetik Mankomunitateak eginak, eta bestetik, adibidez, hain gutxi ezaguna den Felix Ugarteren tesia.

Txomin Sukia. (Zaldibia)

irakurlea idazle

Garraio publikoak

Ekintza konkretu batzuren aurrean jendeak bere amorrua garraio publikoen gain hustutzea zenbaitentzat ulergarria bada ere, komenigarria litzateke azterketa koxkor bat, garraio publiko hauek benetan nork erasotzen dituen garbiturik. Batez ere betiko hipokriteei ahoa ixil erazteko.

Gerra aurretik, Gipuzkoak zuen burdinbide sarea Europa mailan lehena zen, Belgikakoa erekin batera. Hor joan ziren gero goitik behera makina bat, Plazaolakoengandik (Iruñekoa) hasi eta Urolarekin bukatuz. Kostako trenaren zer herrietatik pasatzen den ikusiz, esan liteke «metro» moduko bat beharko lukeela izan, zerbitzu egoki bat emanik. Ostera, hemen bultzatzen dena zera da, kristo guztiak bere kotxea erabiltzea, automobil fabrikaren onerako, gasolina erruz gasatuz eta autopistak ordaindiz.

R.E.N.F.E.k beste eragin bat balu, bai bidaiari eta bai tresneri garraiorako dituzten ahalmenak aprobetxatuz...

Ikusiz ba garraio publikoari benetako eraso nondik dator, eranskin batekin bukatu nahi nituzke lerrotxo hauek: erraza da trenak gelditu eraztea bonba mehatxu bat telefonoz eginik, baina horrelako ekintza ausartak burutzen dituztenei gogoratu erazi nahi nieke trenaren erabiltzen dugun gehienok ikasle edo langileak garela, «besteak» kotxez ibiltzen diren bitartean. Eta txofer eta guzti askotan.

Ateari. (Zaldibia)

Euskal Kultura bailara hontan zegoen oso goibela, hotzak dagonak behar omen du ondoan zer bait epela. GOIERRITARRA publikatzea hori inbento itzela, eutsi goiarri eta jarraitu urte askotan horrela.

SASTERRIKO BASAUNTZA

DEBALDEKO IRAGARKIAK

LANA

— Neska edo andre euskalduna etxeko lanetarako. Neguan: 9-13,30 eta 16-18,30. Udan: 8-14. Tfna.: 888937, 8etatik aurrera.

— Orduka neska eskaintzen da. Esperientziaduna. 885512.

— Neska eskaintzen da etxeko-lan edo ume-zaintzeko. 881755.

— Neska ume-zaintzeko. Arratsaldeetako nahiago. 883317.

— Gizon euskalduna eskaintzen da. Beasain. 880313.

— Emakumea eskeintzen da etxeko lanetarako, dei 12tik 3etara. 884629. Ordizia.

— 22 urtetako mutila. 2. karnetaduna: errepartorako, kamioiak kargatu-deskargatzeko, aroztegi-aprendiza edota soldadore gisa. Dei 884629ra 12tik 5etara eta gaueko 9etatik 11etara.

— Emakume erresponsible batek orduka egingo luke lan. 883773.

— Langabe kronikoa. Erruleta rusora arituko nintzateke ondo ordaindiz gero. Kontraseina: Kalibre Luzea.

SALMENTAK

— 18 metrotako garajea salgai: 885882.

— Aluminiozko estanteri ia berriak eta kaja erregistratzailea. Ordiziako 884426.

— Akordeoi botoiduna salgai, 120 baju, berria 13/7 erregistro. 675762.

— Butanozko sukalde salgai. Baita motozerra elektrikoa. Biak ere egoera onean. 883436

— Zanussi hozkailua salgai. Ia berria, ia erabili gabea. 3 izar. Oso merke. Esteban Lasa Kalea, 8-1.A, Beasain. 883423.

— 40 litrotako 6 marmita salgai. Belar kargatzailekiko 32 CVko traktorea eta esne-enbasatzailea ere salgai. 806142.

ETXEBIZITZAK

— Gela bat hartuko nuke alkilerrean. 653538.

— Pisua gehi bodega salgai Beasaingo anbulategi parean: 887432-886692.

— Pisua behar da alokatzeko, hornitua eta ekonomikoa. 880548, 2tik 3,30ra. Galdetu Pilar edo Marianjele-sengatik.

— Pisua edo bajua behar da alokatzeko. Hobeto jantzigabea eta zentruan. 881483.

— Pisua behar da alokatzeko, ekonomikoa. Ez dio ajola konpartitu behar izatea. 887433, galdetu Anagatik.

— Pisua salgai Beasaingo San Inazio Kalean. Trasteri eta garajeduna. 888725.

AGURRAK

— “Zer degun?! Jaio ginen eta bizi zor degu!”. **Pernando Amezketa** tarra.

Guraso maiteak: Barkatuko didazue lehenago idatzi ez izana baina, egia esan, ez dut denbora materialik izan. Bada, soldaduska bukatu nuenean, gertatu zen...

Irakurri dugu...

Zabortegi kontrolatuaren premia Goierriin

Gaurregun Goierriin erabiltzen diren zabortegien egoera tamalgarria dela azpimarratu nahi genuke sarre-ra gisara.

Zabor erreketarako bi labe erabiltzen dira, hala nola, Zumarragak-Urretxu-Legazpiak erabiltzen dutena bata, eta, Ataun-Zaldibi-Itsasondo-Legorreta-Beasain-Ordiziak bestea. Desegoki eta txikiak biak, ez bait dute inola ere tokatzen zaien zabor guztia erretzen. Labe horietatik aparte, gutxienik beste hiru zabortegi erabiltzen dira, hala nola, Lazkao, Idiazabal eta Ormaiztegi-koak. Lazkaoko zabortegiari gainbegirada bat botatzea nahiko izango dugu aipatutako beste zabortegien egoeraz ere jabetzeko, izan ere Lazkaoko zabortegiak ez du zabor sarrean inolako kontrolik, ez eta itxiturarik bere itzulian (ondorioz, basapiztiak inguruetan zabaltzen dituzten zabor poltzez, sakabanaketa nabaria delarik), zaporpilen pixu eta eboluzioaren ondoriozko lubizi edo lur-mogitzeak kontrolatuko duen euskarri gisako hormarik ere ez, eta ke, usain nazkagarriak, sute arriskua, arratoi ugaritasuna eta abar ere kontutan izanik egungo egoera larria dela aitor dezakegu.

Lazkaoko Herri Batasunaren boletín informatiboa, Otsailako alea, 21 zenb.

«Montte», Beasaindik lider

Duela bi urte 4.000 metru karratuko luze-zabalera estalia duen Beasaingo 10. poligonoko pabiloi batera aldatu ginen eta geure ordezkaritza-erakusketekin elkarlanean Euskal Herri osora iristen gara.

«Montte» etxeko zuzendaria, «D.V.»ren 'Dinero' eranskinean.

Enirio-Aralarko sesio-katea konponbidean

Lehen iraganak iragan, azken urte hauetan, Unioa osatzen duten 14 Udalen eta aberezaleen arteko auzi luzea: Udalak Aralar ordenatu eta etekinbide hobean jarri nahirik eta ganaduzaleek larrea murriztuko zaien beldurrez. Iruñako Lurralde Epaitegiak udalei eman zien arazoia, joan den abenduan. Auziak galtzaileak eta irabazleak eta bien arteko bekaitza sortu ohi du gehienetan. Baina badirudi oraingoan burudibe jator batez gainditzera dijoaztela tekela eta ika-mika horiek, zorionez. Epaiaren berri jakin ondoren, auzitan gora jo ordez, abeltzainek Udalekin lankidetzan, onez konpontzeko bidea aukeratu dute. (...) Beraz, abeltzaleek ordezkaturako dituen batzorde bat osatzera doaz beren artean eta Batzorde honek eramango ditu dagozkion arazoak. (...) Badirudi ulertzen goazela, auzitan eta sesioan ez baina hitzeginez, bat besteari amore emanaz, gizalegeak konpontzen dituela arazoak, korapilatsuenak direla ere, eta sendatzen zauriak eta bekaitzak. Eta badago zer antolaturik eta zer hobetarik Aralarren, guztion onerako.

Zorion Muxika, «D.V.»ren Ataungo kronika.

Bi bertsolari goierriarrei omenaldi

Patxi Iraola zaldibiarra eta Juan Antonio Goiburu idazabaldarra izango dira datorren urteko Bertsolari Egunean omenaldia jasoko dutenak. Bi bertsolariok goierritarrak dira eta adin berekoak, 56na urte baitituzte eta komuntasun horien gainetik elkarrekin hamaikaxo saio eginda-koak.

Jóxean Agirre, «Egin», bere egunean.

Ordiziako azokan, zai

Bukatu baino lehen, aipamen bat egingo dugu feriarekin zerikusirik duen gai bati buruz. Eusko Jaurlaritzaren eskutik, urtarilan, Ordiziara etorri behar zen teknikari bat, ekonomista bat konkretuki, feriaz txostena prestatzeko, eta, horrez gain, orokorrean, merkataritzari buruz. Otsailaren bigarren astean gaude eta ferian, askotan gertatzen den moduan, espero dena ez da azaltzen.

Rafa Arizmendi, «D.V.»ren ferieren kronikan.

Itsasondoko aldizkariaren apustua

Iritziak-iritzi, animoak eta gogoak dirauten bitartean KANTILLAPEK aurrera jarraituko du ildo beretik edota bide berria urratuz. (...) Herri-tar guztiona da eta guztiz beharrezkoak ditu herri-tarren bultzada eta babesa, bai irakurle mailan eta baita prestatetako partaideen aniztasunari dagokionean ere. Ea, bada, guztion artean iraupena ziurtarazten diogun KANTILLAPEri.

«Kantillape», 15. zenbakia.

Bertsolari Gazteen Eguna, apirilaren lehen Ordizian

Egun honetan elkar animatu behar dugu gazteok. Ze halako estankamendu bat sumatu bait dugu bertsolari gazteen estiloan, areago, dugun bertsolaritzaren kontzepzioan: molde batzu erabiltzen ari gara berrogeita hamar urteko bertsolarie-n berdin-berdinak. Bide horretatik, badago gazte-sektore batzu bertsolaritzatik aldentzeko arrisku nabarmenik.

Felix Ibargutxi, «Zabalik», erdigarri gehikoa, otsailak 14.

Kutsaduraren parte handiena, bertidu eta keen nagusiei zor

Galdera: Zenbateraino ote dago kutsaturik eskualdeko ingurugiroa?

Goierritarrok

Galdera egin didazu eta erantzuna ez da merke nik Goierriko kutsadurataz hiru hitz esango nituzke izane bada inguru hontan horrenbeste zikin eta ke dena garbia egongo balitz hobe biziko giñake

C.A.F. ta Aristrain ditugu hemen kearen nagusi jaunak ta beste hainbat errekatxoak kutsatzen dizkigutenak lasai dabilta, kontra pixka bat egin beharko zaienak ea ba ardura hartzen duten horren kulpak daukatenak

Mendian ibiltzen naizenez ni hau oso maiz dut ikusten mendi tontor eta hainbat zoko zikinduta dira azaltzen ez da hain zaila, saia gaitezen ingurua garbi uzten atzetik etortzen diradenak ejenplu ona har dezaten

Jon Lasa, kamioizalea, lazkaotarra, 26 urte.

Amaia Iriondo, afizioz kirolari, idiazabalدارra, 27 urte.

Ixabel Iparragirre, ofizioz ikasle, idiazabalدارra, 23 urte.

Badakigu badela kontaminazio ugari. Hori ez, ez jakin zenbaterainokoa den. Jakiteko analizatu egin beharko litzateke eta hori Gobernuaren esku dago; Herriak nahi badu eta bultzatzen badu, bada, egin beharko litzateke, zer erremedio!

Neurketetan lehentasuna fabrikek botatzen duten ke eta erresiduoek izan beharko lukete. Kea ikusten dugu, erresiduoak ez. Esate baterako Idiazabal inguruko Argon kimika enpresa (Union Carbide delakoarena omen da, Indiako Bhopaleko sarraskia eragin zuenarena), horko tximinietatik ateratzen den ke txuri hori zer den ez dakigu. Ez dakigu eta jakin beharko genuke. Eztanda egingo balu...! Fabriken ixuri zikin horiek kontrolatu behar dira, depuradorak-eta ipini, material toxiko gutxiago erabiltzera behartu, Europaldean egiten ari diren gisa.

Erramon Irastortza,
eskalatzailea, aralartarra,
25 urte.

Kezkatzeko adina zegok kutsaturik eskualdea. Bazeudek okerrago zeudekenak (gehiago azken hauetatik) hobetoago daudenak baino. Hala ere, ez gaudek hain gaizki, baina iritsi duk momentua zuhaitzen desgertze honetaz, pinuen gehiegikeriaz eta bestetaz pentsatzeko. Batez ere horiek kezkatzen naute, baina nahiz eta "sekundario" xamarak-edo izan, erreka eta mendi bazterren zikinkeria eta premiazzo garbiketez pentsatu beharko litzateke. Menditan pistak eta bide zabaltzeetan kontrol gehixeago egon beharko litzateke. Aparte bezala, behe haue-tako automobil eta fabriken keak; progresoaren konklusio logiko edota "normalak", ahal den neurrian gutxitu, neurtu, aurrikusi eta kontrolatu beharko liratekeenak.

"Txanpi" Baztarrika,
lazkaotarra, 26 urte,
enplegatua.

Arazoa larria da dagoeneko. Alde batetik errekena eta bestea anbi-entarena. Goierrin kutsadurak duen eragin txarraren erantzukizuna inguruko fabrika handiek dute edo eduki beharko lukete. Sentsibilitate gutxi ikusten dut horien aldetik. Hemendik aurrera ikusiko al dugu sentsibilizazio eta neurri hartze gehiago!

Bestalde, hor dago, adibidez, Oriaren kasua. Garbi dago zeri zor zaion desastre hori. Mendialde eta kale ingurukoetaz, kaleko jendeok dugun ardura gutxiari bota behar zaio errua. Mendialdera ateratzen gara asko gu eta zabor pilo galantak ikusi izan ditugu, ez oso urruti. Aurrez esandako bi sentsibilizazio ezatatik, ez dago esaterik, biak dira kezkatzeko modukoak, eta guzti hau nozitu beharrean gara hemendik x urteetara. Ikusten hasiak gara ia: eguraldi aldaketa nabarmen eta espektakularrak, osasun eza...

Kontxi Arruabarrena,
kazetaria, ordiziarra, 24 urte.

Kutsadura bada eta gaizki ikusten dtu dagoena. Hori C.A.F. eta enpresa horien kontue da eta esan beharrekoa da ez dela ezer egiten horren aurka. Baita ere, dirudienez, jendea ez dela askorik mogitu orain arte eta zer gehiago esango nizuke? Hala ere, prolema larriagoa ikusten dut Zumarraga alde horretan, Orbegozoren lantegia dela eta. Egutero dakusagu zeintzu diren kutsadurak dakartzan kalteak eta lehena izan beharko luke kontzientzia hartzea. Hartu ezkerro, ikusitakoa salatzea eta lantegietako arduradunei neurri teknikoak eskatzea.

Alberto Riaño, soldadorea,
ordiziarra, 32 urte.

Denok gaude jakinaren gainean, badakigu zer dugun ingurunean. Larria ote den ala ez? Bada bai, kutsadura beti da larria, honez gero kutsadura indizeak altuak behar dute izan. Madrilekoarekin konparatuz hemen duguna txikia izango da, han ia arnasik ere ezin omen dute hartu, alerjiak eta guzti dituzte, esaterako. Hemen ere bada kutsadura ordea. Fundizio eta etxe nukleootan ikusten dut handiena. Orain, nik ez dakit baremoak gaudituta ote gauden-edo; noski, estudio bat egina egon beharko luke, ze ez badakizu oso larria den, topeetara iristen ari ote garen eta beste....!

Ni neu, maiz igotzen naiz mendira eta sentitzen dut biriketarik osigenoa sartzen zaidala, burura igo eta zeluletara doala: euforia ematen dit eta, esate baterako, jenio txarrean igo arren bapo jeisten naiz. Sendatze bat da, mendizale guztik sobran dakite hori. Berririo jaiotzea bezala da niretzat. Mudatzearen pareko da, zure estatu emozionala, gorputza eta burua ekilibratzea lortzen duzu. Errelajatuta jeitsi eta hobeto komunikatzen zara. Hemen beheko keak, hotsak eta abarrak gogaitu egiten naute azkenerako. Gizonaren "habitat" egokiena natura da, eguzkia, aidea, ura... Horiek dira giza aberea asetzen duten elementuak, ez garga-gardo, zigarro, "txirri"ak eta mundu artifizial honetakoak.

**Ramon Agirre ("Marron"),
montadorea, ataundarra,
30 urte.**

Goierriko ingurugiroari dagokionez, gaur egun gehien kezkatzen nauena mendiko pisten istorioa izango huke. Nahiz eta badirudien instituzioek horren ekilibrio bat mantendu nahi dutela, beraiek ere inbolukraturik zeudek eraso hortan. Mankomunitateari berari ikusten zaiok prolema horri aurre egiteko gogoa baina sekulako inpotentzia zegok. Garbi zegok, hainbat baso, nolabait esateko, babesturik zeudean sare, esaterako, ahuntzengandik eta konkretuki denak hautsi ditziteke ganaduzaleek. Izugarritzko pasibitate ikusten zaiek Mankomunitateari eta Diputazioari benetan arazo honi aurre egiteko.

Bestela, esango niake kutsadurak sortzen digun prolema inportantea arazoaren aurrean dugun kontzientzia eza hori dela. Bai kale eta bai basoak berehala garbituko genizkikek segituan.

**Mikel Albisu,
langabetua, 23 urte.**

Kutsadura latza da, begi-bistan dago. Enpresa handien mailan, kea botzen dek gogotik eta zaborreria, berriz, ibaira. Enpresa horietatik oinezkoek ez diagu benefiziorik, depuradorak e.a. bazaudek eta jartzea asko ditek. Neurriak fabrikek jarri beharko lizkitek edota subentzio edo instituzioekiko akordio bidez. Ezin dituk lantegiak itxi kutsadura sortzeagatik, baina bai neurriak jarri beste guztion osasuna zaintzearen. Kutsaduraren parte handiena hor ikusten diat, beste bat izango huke ibaietako bertidena. Hor roiloa izango huke Agauntzarekin egin dutena, kolektoreak jarri. Segimenturen bat egitea ere garrantzizkoa izango litzateke, fabrikek ez dezaten aprobetxatu edozein tarte beren biltegietako zaborrak ibaira botatzeko. Partikularren aldetikoa, kontrolaezina goa eta neurri txikiagoan bada ere, esistitzen da.

**"Ito", artisaua,
legorretarra, 24 urte.**

Kontaminazio edo naturari egiten zaion eraso guztietatik gehien kezkatzen nauena Leizarango autobia- rekin egin asmo dutena da, erokeria bat da han egitea egin nahi dena eta are gehiago alternatibak eta soluzio- bide zentzuzkoagoak daudenean. Goierr mailan, pinu asko ikusten da, aspalditxoko gauza da baino; hori aldatzen joan beharko luke, baina egiten den bakarra da pinuak botatzea, beste batzuk landatzeko. Mendi- pista ugari dago bestalde eta ez dakit nola ez zaizkien baserritarrei bideak kondiziotan jartzen kristoren autopistak egiten dituztenean. Hemen behean, fabrika asko dago hala moduz eta garrantzitsuen Oria ibaia, ezin degradatuagoa dagoena. Ez dakit ibaia errekuperagarri ote dagoen ala ez, ni ez naiz teknikoa, baina agudo hasi beharko litzateke horretan. Ardatzetik hasi eta ikusi gero nondik segi. Azkenik, pertsona bakoitzari dagokigunetik egin beharko genituzke ahalaginak ahalik eta gutxien zikintzeko, bai zure kote partikularretik eta naturaren kontra egin dezakezun edozein ekintza baztertuz.

BEASAINGO TABERNARIEN ELKARTEA

Zer nahi hura:

PINTXOTAN: denetik
OGITARTEKOAK
BAZKARI eta
AFARIAK

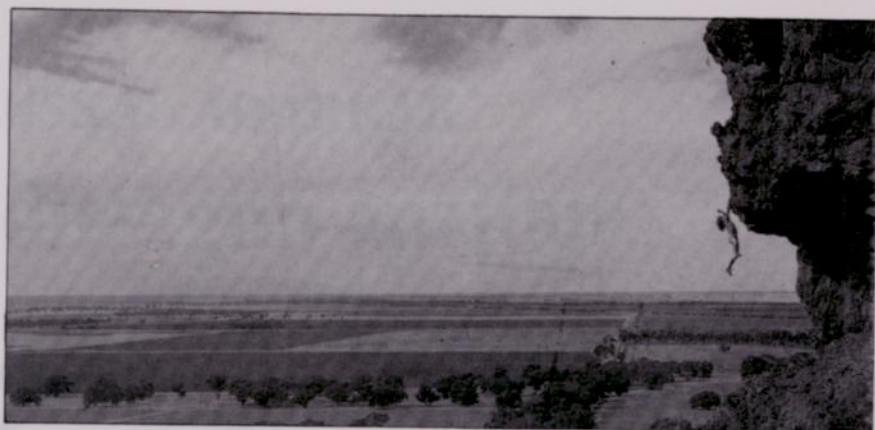
Txema Auzmendi

Txema Auzmendi ordiziarra orain dela 40 urte jaio zen. Filosofia lizentziatua eta teologia ikasketak eginak dituen jesuita hau Herri Irratian hasi zen lanean orain bi urte. Sortu berri den kazetarien Elkarteko Idazkari, ezagutzen dutenak diote-nez dinamizatzailer hutsa omen.

«Elkarte hau euskal kazetari guztientzat dago irekia eta nik ikusten diot irtenbidea euskeraren arazoa kontutan hartzen badugu», adierazi berri dio "Argia" astekariari.

Erramon Irastortza: EUSKADIKO SEI ORDUAK DELAKOAN ESKALATZE IKUSKIZUNA

Otsailak 10ean, larunbata, ikuskitun bat aurkezteko aukera eman zidaten Euskadiko Sei Orduen antolatzailerak. Kirol mota hau ia inor ez duela ezagutzen eta entera ditezten. Gogor ekin nion lanari. Berehala hasi nintzen zenbait material fabrikatzen (heldulekuak...); montaketarako kaldereri enpresa bat kontratatatu eta horma eraikitzeke plano eta abarrak prestatzen; diru laguntzailerak bilatzen; argazkilaria, eskulana...

Erramon Irastortza Australian, 50 metrotara eta sokarik gabe.

Bost hilabete ondoren dena prest. Eguna iritsi zitzaidan. Azken lau hilabeteetako entrenamendu zehatz eta dieta mehatz haien ondorioak ikusteko garaia heldu. Hamar mila ikusle, telebistan irtetzeko posibilitatea (gero hala gertatu ere), publizitatea eta nire etorkizuna nolabait erabakitzen. Lagunei esker urduri jarri ere ez; beroketa on bat, konzentrazioa. Astiro baina ahalik eta seguroen, indarrak alferrik galdu gabe, batez ere, hogeitabat metro, helduko ote? Beldurra ere bai, uste baino indar gehiago erabiliaz joan ezkerdibidean gabe gelditzeko arriskua, eta kondizio haietan ondo neurtzeko eta banatzeko lan zaila. Uneoro

indarrak soberan, eta konturatzerako iritsi, heldu. Amaitu da.

Poza eta lasaitasuna. Salto txiki bat, jendeari susto koxkor bat emanaz eta behera. Jendearen txalo be-roak nire arnasa; benetan lagungarri eta edonor gustora uzteko modukoak; behera iristerako kazetariak, irrati eta telebistakoak zai; galderak, zorionak... eskerrikasko! Antolatzaileak oso gustora, beste puntu bat. Laguntzaileak, sponsorrak oso gustora, berrirorako ere egongo gara. Ikusleak oso gustora. Gehienik ere lepoko min piska bat. Ni oso gustora, ezer gehiagorik eska daiteke? Emaiza oso gustagarria. Hurrengorarte.

Handik eta hemendik

Idiazabalgo zenbait berri

Baserri bideak.— Lehengo bide koxkor haiek txiki eta kaskarrak geratu zaizkigu gaurko ibilgailu eta koxteen ugaritasunerako. Baserrietako bideak hormigonatzeko eskabideak izan zirenean, Udalak erabaki hau hartu zuen: hormigoia Udalaren kontura ekartzea, eta honez gain ofizial bat jartzea bera banatzeko eta gainerako eskulana ofizial bat tartean delarik, eskatzen duten baserritarraren kontura izatea. Era horretan eginik izan dira makina bat bide.

Mendiko pista.— Gure herriak mendi lur sail handiak ditu, eta bertako pinu eta egurrari etekina aterako bazaio, bideak zabaldu beharra dago, horrela aurtan Goatxe baserri-tik hasi eta Artegitako gaineraino iristen den pista konpondu da, izan ere hau bait da herri mailan pistarik garrantzitsuenak.

Joakin Telleria jolas lekua.— D. Joakin auzoko Mutilon jaio zen, eta mediku ikasketak egin ondoren, Idiazabal kokatu zen, bertako sendagile plaza bereganaturik. Langile burrukatua zen, egunean zehar tarte bat izaten bazuen, ikasten saiatzen zen, medikuntzak zituen berrikuntza guztiak bereganatzeko. Bizitzako udazkena iristean 1954 inguruan jubilatzen. Orduko Udalak omenaldi bat eskeini nahi izan zion, baina D. Joakinek ez zuen onartu, eta Idiazabalgo gaixoak 55 urtez zaindu ondoren, etorri zen bezala joan zen. Idiazabaldik Donosti aldera jo zuen, eta orain dela urte batzuk hil zen. Gaurko Udalak herritar batzuen proposamenak onartuz eta gizon haren lana eskertu nahian, herriko txoko bati bere izena ematea erabaki du, horregatik aurrerantzean pilotaleku atzean berritzen ari garen jolas le-

kuak, Joakin Telleriaren Jolas Lekua izena eramango du.

Zirika irratia.— Herri Eskolako irakasleek luzatu zioten proposamena Udalari. Eskolarako ez ezik, herriko kultur giroari zegokionean interesgarria iruditurik. Kultur Etxearen emisora bat kokatzearen eskakizunak, Udalaren oniritzia jaso zuen eta eman beharreko pausuak eman ondoren, hor dugu F.M. 99,3an herritar guztiok entzun dezakegun "Zirika" Irratia. Beraz, hemendik aurrera, astean bi emanaldi izango dira, bata Herri Eskolakoek ostiral eguerditan egingo dutena eta bestea, Udal Kultur Batzordeak egindako deialdiaren bidez osaturiko taldeak, larunbatean eguerdikoko ordubatean eskeiniko dizuenak. Esan beharrik ez, denon ahaleginekin atera dezagun aurrera gure herriko irratia.

Axari

JASOKUNTZA MAKINERIA

Itsasondo

EUSKAL ADARRAK

Jarri ditzagun auzitan

Beasain, Ordizia eta Lazkaoko Irakaskuntza Ertainen (Enseñanzas Medias delakoen) Euskal Adarrak azken dozenaldi urte pasatxoan datoz ihardunean. Hasieretan hauen egoerak tamalgarria izan behar zuen, eta, ikusi eta entzun ditugunak entzun eta ikusita, oraindik zer?

Hasieratan, eskazia ikaragarri baten pean aurkitzen zen irakaslegoa, euskarazko testuen eza zegoen alde batetik, eta gehiegi ez estutzearren hainbat irakaslek egin behar izan zituzten triki-mailuak; bestetik, urteak ez dute aldatu gauzen egoera txarra, giro pattala, ikasleen prestaketa kaxkarra irakasleena ez bada ere, "titulitis" a, e.a. Gizarte honen errua litzateke gertatzen dena azken batean, itxura guztien arabera arazoa kurtsoa pasatzea da, tituluak espeditzea eta institutuek beste betebeharririk ez dutelakoa ere entzutera iritsi gara.

Beasaingo Institutuko Zuzendarri-ohia den Josu Agirrek historia pisika bat egiten digu. «Beasaingo Institutuko Euskal Adarra Administrazioaren beraren bultzadaz baino gehiago sortu zen Ikastetxeak berak behar batzuri erantzun nahi izatearren ondorioz. Irakasle talde bat bazeagoen prest martxa hori aurrera eramateko; ikasleen aldetik, ordea, beldurra eta kezka, sortu berriari izaten zaion beldurra, eman ziren; 12 ikasleko talde txiki batekin bertan hastera lortu zen, hain talde txikia izanda Administrazioak jarritako trabeai aipatu irakasle talde horren presioaz buelta emanen».

Ordurako Ordizian sortua zen zerbait, ez bait zeuden oso harreman onak Ikastola eta Lizeorekin, Institutu eta Lizeoren arteko pribatu/publikotasun errezelok zirela eta Oianguren Institutuan D eredu bat bultzatzeko asmoa zertu zen. kolia zen. Agirrek dioskunez, «Beasainen administrazioak arazo hori konponduta zeukan Lizeorekin, baina gu ez geunden prest egoera horretan jarraitzeko».

Armiarma sare

Baina istoriak utzi eta, jakinminak jota, irakasle batengana jo dugu eta hura saiatzen da gaur egungo armiarma sare hau zertan den jakinaren gainean jartzen gu. «Alde batetik ikasleekiko exijentzia ez dela handia, baina geure gainetik daudenak ere ez digute askorik exijitzen. Posible da nola-hala Administrazio-tzan-edo postu on bat lortzea irakasleak bukatu eta gero. Gure gainetik ere ez dute gu baino maila bikiainagorik eta guk ezin dezakegu exijitu gehiegi edo ez daukagu erreferentziarik exijitzeko. Ez daukagu unibertsitate bat, haren parean konparaketak egiteko. Ikasleen gehien-goak Euskal Filologia ikasten du, Kazetaritza, Historia gutxi batzuk, eta EHUn ez dut uste dagoenik maila gorenik».

Horrekin lotuz, Joxe Azurmendi idazle eta irakasle zegamarrak adierazi dituenak orain gutxi: «De facto daukagun Unibertsitatea, euskal ad-

jetiboaren alderdi horretatik begiratuta batez ere, oso exkaxa da, baina ez alde horretatik bakarrik begiratuta». Irakaskuntza ertainetik ere batorkio beraz.

Irakaslegoa prestatzen eta saiatzen omen doa, hori aditu izan dugu alde guztietan. Baina ikasleen artean, tituluak homologatzen direnez, giroa omen pattala baino pattalagoa: titulua da sobrare jainko, eta joera nabarmena da erdal adarretan ikastea, efektiboagoa delakoan, eta, gero, beken bidez beste titulu batzuen bila joan: euskara, ingelesa... Identifikatu nahi ez duen irakasleak dioenez, irakaslegoaren beraren parte bat ez dago libre hori bultzatzetik. Egiten zaizkigun balantzeak pobreak dira. Gertatzen omen da ere institututik atera eta klase partikularretara edota Lazkaoko euskaltzera doala ikaslea, euskara, fisika, 'mate' eta beste ikastera. Hor ikasten da benetan. Gaurra eta etorkizuna itzaropentsu ikusi duenik ere ez zaigu faltatu, baina badu txanponak beste alderdi ilunago bat.

Galdeketa Goierriko irakaskuntza ertainaz

1.— Nola ikusten duzu zure zen-truko euskal adarraren egoera? Hobetuz al dihoa? Zer espektatiba klase dago berau normaltzeari begira?

2.— Kalitatearen aldetik erderakoaren parekoa badela esan daiteke?

3.— Gai al da euskal adarretik pasatako ikasle bat Unibertsitatean euskaraz egokiro iharduteko bere ikasketetan?

4.— Ba al dago kezkarik euskararen inguruan ikasle zein irakasle artean nola Administrazioaren aldetik?

1.— Lehenengoari erantzunaz, espektatiba onak eta hobetzen doala esan behar da, zeren ia bukatu bait da «a» eredua Goierri bailaran. Honen ondorioz, «d» adarra indartzen ari da eskolan eta «b» ereduko ikasleak ere ugaltzen datozen heinean, euskaraz egingo diren ikasketak ugaritu egingo dira.

2.— Kalitateari dagokionez, ez dago zertan pentsaturik erdararen mailara ez diren iritsiko. Oraindik hutsuneak badaude ere, batez ere materiale aldetik, irakaslearen erantzuna nahiko ona izan da eta bide hone-tatik jorratuz lortu daiteke maila ego-kia.

3.— Gure esperientzia nahiko mu-rritza da. R.E.M. adarreko lehen pro-mozioa aurrean atera da eta ez dugu daturik unibertsitatean nola ihardun-go duten jakiteko.

4.— Kezka orokor bat badagoela esan behar da, baina arazo honetan ere, diruak agintzen du. Talde euskal-dunak txikiak direnean erdaldunekin batzen dira, hirugarren ikasturtetik aurrera behinepein eta honek zailtasu-nak sortzen dizkie euskara hutsean ikasketak burutu dituztenei.

Bestalde, programari dagokionez, Madriletik eta Gasteizetik ezarrita etortzen direnez hauek, oso zaila da euskal kultura ezartzea.

Dena dela, euskaldun kopurua ge-hitzen doala ere, benetan harrigarria euskararen erabilpena da. Datuak ikusi ondoren, gazteek egiten duten euskararen erabilpena oso eskasa da. Datu hau litzateke benetako analiza-gai.

Ramon Amundarain
Goierri Lanbide Eskolako
Irakaslea

IKASLEEI GALDEZKA

Amalur Cuesta eta Axier Mendizabal (BBB-BUP-eko 3.º ikasleak)

1.)

Amalur: Oianguren BI-ko euskal adarren egoera txarra da.

Axier: Euskaraz klase gehiago eman daitezke. Falta da frantsesa eta EATP (informatika, diseinua...). Ingelesekoak bere borondatez ematen digu euskaraz. Gainantzeko asignatura guztiak euskaraz dauzkagu, dexente ematen da baino...

Amalur: Dena dela, behar beste ez. Jende mordo batek ez du euskaraz ondo egiten; irakaslea euskaraz hasi esplikatzeko, ondo ez dela esplikatzeko eta erdarara pasatzen da. Giroa erdal-duna da, erabatekoa gainera.

Axier: Ez dago aldaketarik. Gaizki ez gaude baino hobeagora ere ez du jotzen. Gero, jendea ez da askorik arduratzen.

2.)

Axier: Kalitatearen aldetik berdin; irakasleak, gutxi gora-behera, adar batean edo bestean berdin prestaturik daude. Ikasgaiak berdinak dira.

Amalur: Liburuetan ez dago auke-rra berdina. Ezin liteke kalitate bera eman.

3.)

Amalur: Moldatu, ondo moldatu gintezke unibertsitatean. Gertatzen da ez goazela erdarazkoak bezain ondo prestatuta, beraiek badituzte liburu onak-eta, hor bentaja bat dute. Baita ere izaten ditugu kejak maisuen alde-tik, ikasleak gutxitxo lantzen duela euskara, hobetu behar dugula eta hu-rrengoan fijatuko direla aurkeztu du-gun lanean...

4.)

Axier: Zuzendaria, esate baterako, erdalduna da. Euskaltzalea ez dakit baina etsaia ez ote da izango... beste-la!

Amalur: Ez dut uste. Kontsejuan gure aldeko postura erakutsi zuen.

Axier: Irakasleen aldetik ikusten da kezkarik. Euskaldunak direnen artean egiten dute euskaraz, guk ez bezala.

Ikasleekin hizketan jarraituz, bromatan, erdal adarrerara pasatu beharko li-ratekeela diote. Balantze eskas-xama-rra beren hitzetan, administrarritza itsu, kontseilu eskolarra nahikoa ka-ka... Enfin.

Josu Agirre (Beasaingo Institutuko Zuzendari ohia)

1.) Oso garbi ikusten da datuei begiratu gero nola urtez urte handiagotzen dihoan. 1983. urtean hasiera eman bazitzaion euskaraz klaseak emateari aurreneko lau urteretan bikoiztuz joan zen urtetik urtera gainera. Ikasturte honetan 182 pertsona ditugu euskaraz dihardutenak, ikaslegoaren %30a, hain zuzen. Esan beharrekoa baita ere, zenbait oztupo eta traba izan dugula, adibidez batxilergoa Lazkaon autorizatzearena. D eredu hau erabat estabilizatu egoteaz aparte, indartzen ari da. Espektatibei begira, iaz egin genuen datu-bilketa bat inguruko ikastetxeetan, ereduak nola zeuden aztertu nahian, eta gure sorpresarako A eredu desagertzeri dihoan esparru honetan eta oso denbora gutxira gainera (ikasleak batipat etortzen zaizkigu Ataungo Herri Eskolatik, Olaberriatik, Segura, Zegama, Idiazabalgo Herri Eskolatik, Ormaiztegitik zerbait, Beasaingo ikastetxe guztietatik eta Lazkaoko Eskola Publikotik); datorren ikasturterako, OHO A eredu 44-50 ikasle bukatuko dute, B eredu 150 ikasle eta D eredu beste hainbeste, gure esparruko ikastetxeetan beti, eta Lizeoa eta Lazkaoko ikastola alde batera utzita. Honek esan nahi du egoera guztiz berri baten aurrean aurkituko garela.

B eredu kolokan dago irakaskuntza ertainetan, Administrazioak ez du aintzakotzat hartzen eta OHOr mugatzen du. Hau egin zen pentsatuz OHO amaitutakoan ikasle guztiak gai izango zirela ikasgai guztiak nola A ereduaren hala D ereduaren behar bezala jasotzeko. Errealitatea nahikoa bestelakoa da, ordea. B ereduko batzu, egun ez dira kapaz ikasketak D ereduaren jarraitzeko, frakaso eskolarra e.a. hortik datozelarik. Honen aurrean esperientzi berri batetan ari gara; bigarren urtez B eredu erdi-kamuflatu bat bultzatu dugu A ereduaren aritutako euskaldun zaharrez osatua; oso esperientzi majoa da eta bigarren urtez ari direnak nahiko ondo euskaldunduta daude. Uste dugu B ereduaren onartu beharra dagoela Irakaskuntz Ertainetan etorri behar zaizkigun ikasleei erantzun egoki bat emateko. Zenbait gurasok eragozpenak jartzen dituzte D eredu erabateko bat semei aplikatzeko orduan: kezka honek badiu oinarriak errealitatean. Ikusi ditugu D ereduko zenbait ikasle, gutxi egia esan, gaztelaniaz duten maila penagarria dela benetan, batzu ez bait dira gai ezta erderaz esprestatzeko ere. Uste dut hau planteiatzen hasiko den problema dela.

2.) D ereduaren ematen den maila eta A ereduaren ematen dena, berdin berdi-

nak dira, baina beno, aitortu beharra daukat ikastetxe publikoetan zenbait irakasle plaza fijoak dutenez, horietako batzu erdaldun izanda ikasle eta ereduaren beharrei erantzun ahal izateko euskarara berziklatu egin behar izan dutela beren aldetik ikaragarriko ahaleginez, gaur egun gai direlarik D ereduaren klaseak emateko.

Aipatzen da asignatura ezberdinen edukiari begiratu gero erdal kultura dela nagusi..., baina programa ofiziala oso zehatza da eta nahita nahiez bete beharrekoa gainera, inguruari egokitzeara, bertako literatura, historia e.a. irakslak bakoitzaren esku dago, inork ez diolarik inongo eragozpen edo trabarik jarriko.

3.) Ikastetxe hau urte askotan ari da D ereduaren ematen, esperientzia handia du. Hemendik joaten den jendea oso maila ona izaten du eta jeneralean hemen aprobaten duenak Unibertsitatean ere aprobatu egiten du. Arazoa da hemendik joaten direnak eramaten duten mailari Unibertsitateak erantzuteko ahalbiderik ez duela, oraingo, behinik behin, eta kasu gehienetan, behintzat. Karreraren bat eta asignaturak batzu egin daitezke, baina gehientzuen...

4.) Lehen aukezturiko egoera eta datorkiguna ikusirik, kezka ikaragarria dago. Jende asko ari da egokitzen, hemen plaza fijo daukatenetik, denak; baina arazoa erabat gainean izan arte pixkat uzten joaten zara, gaurkoa biharko eta biharko etziraiko.

Eskola Kontseiluek badaukate etorkizun haren berririk eta beraiek ere ikusten dute D ereduaren indartu beharra. B ereduaren bultzatzearen aldekoak ere badira eta Administrazioarekiko urrango tirabirak bide horretatik etorriko dira. Administrazioak azterketa prozesu batetan dauka ereduarena eta momentuz A eta D ereduak bakarrik onartzen ditu. Dena den presio handiak daude alde guztietatik eta zerbait egin beharko dute horri erantzun ahal izateko.

Rosa Orive (Ordiziko Oianguren Institutuko zuzendari)

1.) Pentsatzen dut oso ondo dagoela. Beno, kosta zaigu piskanaka adarra eratzea, baina praktikamente ez dago arazorik. Ez dut uste behintzat. Behinepein, Zuzendaritzara ez da etorri ikaslerik protestaka. Beren ama hizkuntzan ikasgaiak aukeragai dauzkate eta... arazorik ez, osasun ezin hobea du. Nik ez dakit zer komentatuko zizuten hortik baino... ez dakit ze defizientzia egon litekeen. Duten arazo bakarra da, hori egia da, libururik ez

duela apenas irakasle goak eta beren kisa prestatu behar dituztela lezioak. Baina hori beraien arazoa da eta ez euskal adarrena. Izan ere Institutu hau pioneroetakoa da euskara eta erdara parekatzen irakaskuntzan. Urte mordoak daramagu. Euskal adarra normalizatu diozu? Baina dena supernormalizatu dugu geuk eta! Euskal ikasle guztiak euskaraz ikasten dute guztia. Hautagai bakarra, euskara eta erdarazkoak erdaraz ikasten dutena 2. mailako matematikak dira. Bakarra. Arrazoiak: ikasle gutxi direlako.

2.) Nire ustez, kalitatea ez da arazoa, ze badira profesore batzu bai batean zein bestean klase ematen dutenak. Prolema, liburu ez dago datza.

3.) Behin Unibertsitatean joatean hemendik pasatako ikaslea, ez dakigu, ez dugu segimendurik egin, zer emaitza klase izan ote dituen han. Baina euskal ikasleak erdal ikasleak baino arazo gehiago ez dute izango. Noski, institutotik unibertsitateerako pausua gogorra da, selektibitatea eta, bai batzu eta bai besteentzako. Ez dugu kejarik ez eta komentariarik izan alde horretatik ikasleengandik. Nahiko parean egongo dira.

4.) Nik ez dut kezkarik ez kejarik izan, behar bada lehenengo ebaluazioan gaudelako. Ez da kejarik, akaso elebiduna delako oso-osorik; gainera, hau eratu zenean, irakasle goaren aldeko esfortzu latza egin genuen arazoak eta hizpideak ez sortzeko eta, beraz, guretzat ikasle guztiak dira berdinak, bai euskal adarrekoak zein erdalekoak. Denekin kontatzen dugu. Eskaria handirik ere ez dago.

Kezka intelektualik, ikasteko goak nabaritzen al dira pasilo eta klaseetan?

Ezta...! Ez, horren gogorik ez du inork. Zertara datozen «insti»-ra? Aprobata eman diezaiegun eta denak aldegitara. Hori da errealea: aprobata nahi dute. Nola? Ze eratarik? Gauza da aprobatazea. Esamina pasa eta listo. Ahaleginak egiten ditugu, entzuten diegu, esaten diegu, ematen diegu, baina arazoa ez da ikasleena, gizartearena baizik. Inportantea da titulua atera eta kalera! Logikoa da beraia.

Guk kontseilu eskolar normala dugu, estamentu guztiak bere baitan hartzen dituen, euskal eta erdal adarretakoen gurasoak, ikasleak... Akademikoa den guztia eskatzeko bideak zabalik dituzte.

Irakasle goarekin dugun abantaila da gazteak direla, beraz, denak dituzte kezka. Suerte dugu horretan. Ez dut uste ankilosatzeko kuidaerik dutenik, ikastaroetara doazte, e.a. Jakina, funtzionari mailan, txarkien pagatuak dira baina.

Txanponaren beste alderdia

Euskal adarra girotik kanpo dakuski gure irakasle honek: «Ikasleak beren artean erdaraz, gu, irakasleok ere, geure artean askotan erdaraz irakurtzen ditugu liburuak. Giroa erabat erdalduna dugu. Gero klase-
ra sartu eta teatrotxo bat egiten da euskaraz. Komeria bat, hemen nagoen hau euskarako irakasle bat naiz. Kanpora atera eta hiritar arruntak bihurtzen gara, erdara nagusi». Kontraesan latzak ikus daitekeenez.

Josu Agirrek Beasaingo egoera desfiratzen digu. «A eredu erdaldun-
nean bi maila daude, euskaldunak eta erdaldunak. 107 lagunetatik, 3. urtean, 30 daude euskal hiztunak direnak. Herri-Eskoletan —Zegaman, Seguran,... — erdaraz eman dute, Institutura etorri dira eta ez da posible izan hauek E. A.-etan hasieratik sartzea. Erdal hiztunen artean, nabari da OHOn gauzak lantzen hasi direla, orain arte etortzen zen ikas-
legoarekin ia hutsetik hasi beharra egoten zen. Orain Selektibitatean euskara exijitzen dutenez, maila polita hartzen dute. Ikasleentzako euskara roilo edo "maria" bat izan ez dadin, erantzunkizuna irakasleen gain dago».

Bestetik, euskal adarren irakas-
kuntzaren kalitatea erdararen pare-
kotasuna ez edukitzeraz eramaten dute orain arte esanak eta hurrena esan beharrekoak. Erdaraz askoz ere errektuso gehiago daude edozein ikasgai esplikatzeko eta gaineratikoetakoan. «Historia eta Filosofia gaietan hizkuntzaren gustoa da derrigorrezkoa; beraz, gai bat mahairatzerakoan, erdarazkoak baldin badira dauden liburu guztiak, haiek itzuli eta goxatu arren, nahi eta nahiez, gaizki goaz», dio gure irakasleak.

Ikasleek aurkeztu beharreko lan asko omen maila ematen ez duena eta Espainiako Historia ikasterakoan ba omen dira zenbait ikasle, beti ere kezkatuak, Euskal Herriko Historia zergatik ez den irakasten galdetzen dutenak bere zentruan eta izango dira ziurrenik besteetan. Orain, ikas-
legoaren gehiengoa ez omen da kezkatzen. Horrenbestez, orain dela X urte euskaldunok zer ginen eta geure historia ez da interesgarri. 'Plasta' batzuen gauza da.

Euskal adarren batetik pasatako ikasle bat zer nola eta zer moduz moldatuko ote den karrera egitera doanean EHUrak? «Bada ondo», esan digu batek baino gehiagok, «azken finean truko batzu ikasten dira, asig-natura aprobatzeko eta estudiantzeko trukoak». Horiek probetxurekin ikasiz gero, bapo!

Gainera, seme-alabak institutura, Lizeora eta 'REM'era bidaltzen dituzten guraso asko eta askok beraien komenientzien arabera pentsatzen dutelakoan dago gure berriemaileak. «Umeak ikastolara edota euskal adarretara bidali eta gero zer?, diote. Unibertsitatean zer moduz moldatuko ote dira? Hobe ez baditugu horra bidaltzen». Interes indibidualista eta interesatuak, era guztietara.

Jokuz kanpo daude euskal adar-
rak, adierazi zaigunez. Ikasle aber-
tzaleen aldetik ezer gutxi, adminis-
trazio eta zuzendaritzaren aldetik be-
rriz, «hor dago euskara bere txo-
koan eta hortik ez dadila mogi, ira-

kasle eta ikasleen xifra horiekin eta kitto. Ez ditezela arriskutsu bihurtu», edo gisako esaldiren batekin erresumitzen du asunttoa.

Azkenik, Kontseilu Eskolarretan, orohar, bilerak erdaraz egiten dira, aidanez, agiriak erdaraz datoz eta; pasadizu bezala balio beza, behin zerrenda edo lista ireki batek non-bait agiriak bi hizkuntzetan etorri zitezela eskatu zuenean, 'lan gehiago sortzeko sistema inbentatzen ari ote ziren', esan ere esan zitzairen. Gura-soen aldetik kontserbadurismo eta atzerakoikeria ugari, zuzendaritza eta seminarioetan autoritate eta je-rarkiek inoiz baino indartsuago di-raute, zer esan handirik ez dagoena ere aipatu zaigu, baina ez zaigu ho-rrela iruditzen guri, gizarte bakoit-zak sortzen ditu noizbehinka bizio, ankilosatzeko eta inertziak eta, por-
zieto, guzti horien susmorik ez al zaizu geratu zuri, irakurle?

Jon Mikel Arano
Aitor Larrañaga

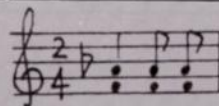

MUJIKA

LIBURUDENDA

Kale Nagusia, 19. Tel. 88 11 94
ORDIZIA

Euskara guk dugu, ez gara euskaldunak...

Euskal adarren asuntok badu nonbaitetik eman zaion alderdi baikorra ez baino beste aurpegi ilunago bat. 'Patata bero' batean bilakatuak leudeke dagoeneko hamaseietik gora urteren iharduna eta bizitza daramaten irakaskuntza ertainen euskal adarrak. Adarron urteei gehi ikastolen hogeitik gorakoena eta, ibilaldi horren ondoren, euskal kultur produkzio on, serio edo-ta erakargarri bat ikusten ahal da?

Hori izango da datozen belaunaldiari suertatuko zaien heredentzia. Euskal

ikuspuntutik, hainbeste ikastola, euskal adar, ikasle eta irakasleak geroz eta kopuru handiagotan, eta horren emaitza non da?

Nolabait esateko, gure erreferentziak galdu ditugu: euskaraz egiten dugu egiten dugunean, baina jada ez gara euskaldunak.

Azken batean, Euskal Herria erdal-dun izaten jarraituko duena garantizatutik dago. Gure gizartearen errua izango da inorena bada. Nahiz eta alboan kultura oso indartsuak eduki, zer dela

eta guzti hau? Agian, gizarte honen giro, kaxkarra dela medio. Azkenean euskarra 'uso heraldiko' tankeran hartzen da, itxurak mantentzeko.

Euskal Herrian, oro har, ez bada anbizio handirik ez dago zientzia eta beste euskaraz lantzeko beharrik, ez premiarik. Gure anbizioak euskara mantentzera mugatzen direla dirudi, ez euskara jorratu eta dinamizatzerara. Ez baditugu historigile, filosofari, zientzigizon onik, jendea prestaturik, euskarak ez du buroa altxatuko. Ez badugu konfiantzarik Euskal Herriarengan, bada...!

Endrixe Beingoia

GARAJE "LAZKAO"

Renault
ZERBITZU OFIZIALA

Salmenta eta jatorrizko errekanbioak
kotxe konponketa orokorrean

San Prudentzio Auzoa, z/g. Tfnoa: 88 24 42 LAZKAO

TOYOTA

EUSKO-NIPON, S.A.

Katea Hauzoa
Apartado 51 - Tel. 884238

20200 BEASAIN

*Zure eta gure ahotsak zabaltzeko
erarik seguruenak SEGURA IRRATIA
dugu. Indarberritu garenez, sail eta
alor berriak jorratzera gonbidatzen
zaitugu. Egunero, goizeko 8etati.
gaueko 12etara.*

FMko 89,2an gaude.

Kaki Arkarazo: «Orain ere ematen dugu gure maila»

Nork ez du ezagutzen, pop-rock musikazale bada bederen, Kaki Arkarazo lazkaotarra? 'ez dok amairu'koen iturrietatik edan zuen hark 'enfant terrible' izateari aspaldi utzi zion; gero etorriko ziren aldaketak, kanpoko musikaz janztean. Halere beti izan du presente hemengo musika eta mundu horretako hainbat alorretan pionero izan ondoren, 'M-ak' talde aurrerakoian kitarra jotzen dihardu, IZ disketxean soinu teknikari legez lan egiteaz gain. 28 urte ditu interprete bezain konpositore iaio honek, seme baten aita, ez dakiguna da nondik ateratzen duen denbora denetarako.

Eta, hasi nola hasi hintzean musika zaletzen? Nola eman hioan hasera karrerari?

Bada hori oso naturala izan huen, txikitatik zetorrek; banian joera eta bera bakarrik garatzen joan huen. Oso logikoa izan duk, ez duk izan bereziki momentu batean hartutako erabakia, baizik eta betidanik itsatsia izan dudana.

Musikan aipatzeko moduko zer-edo-zer egiten Jokin eta Josuren diskoaren ondoren, Franco hil eta berehala, jaialdien ugaltzea izan huen denboraldi hartan. 16 bat urte nizkialarik, aurrena tekniko bezala eta gerora kitarra akustikoarekin musiko bezala. Hurrena, Lazkaoko Orkestra sortu huen, hor ere jo nian. Orduko hartan Deustun ari ninduan Soziologia ikasten eta 19 urterekin-edo, bi urte edo egin eta karrera uzteko erabaki fuerteagoa hartu nian, Hondarrabira joanez, helburu zehatz batekin: nire estudioa montatu, trasteak erosi eta hortara dedikatzea.

Ikasketak eta norberak dituen zaletasunak uztartu edota bien arteko hautaketak egin beharrekoak ohi dira. Kontserbatorio-mundua oso itxia ikusten zuen eta unibertsitatean, berriaz, ezer ez ikasi eta denbora galtzea zela eta «Hau da nik egin nahi dudana» esan zion bere buruari. Eta egin.

Bazetoztek gazte taldeak, entzulego berria ere bai, badator beste belaunaldi bat.

Bitartean ez du denbora alferrik galdu, eskuartean istorioren bat beti izan duela diosku. Euskadi Irratian 'Kafe-pop' irratsaioa, 'Popa-zoro' programa ETB-n, 84.-85.inguruan; artean Nafarroako Berako 'Laket' taldean jotzen zuen, berbena-taldea izanarren rock' talde ospetsuen kantak bertsionatzen zituena. Bapo pasatzen omen zuen talde majo hartan. Donostian bizitzen jarri eta berehala kontaktatu zuen Xabier Montoia, Eneko Olasagasti, Mikel Antza eta bestek osatu zirkuluarekin.

Irrati lana oharkabean etorri zitzaion, baina ez du bere bizitza irratigizon bezala ikusi inoiz, nahiz eta pionero izan 'disc-jockey' en formulak-eta euskarara ekartzen. «Inor ez zen ari horretan ordura arte eta abentura bat zen lortzea hitz egiteko mota eta estilo bat bere gene-roan. Haseran dibertitua zena azkeneko aspergarri samarra bilakatu zen eta askoz interesgarriagoa ikusi nuen estudio eta produkzio lana. Zetozten diskoak pintxatu, kritikatu edo komentatzen aritu beharrean nahiago nuen diskak egiten aritu.

Bere diskografiaz ari garelarik, 'M-ak' taldea sortu eta sortu bazuten, lehen diskaren azalean **emeak** zeudenekoa Kakiri zor zaio gehienbat. Melodia berritzaile samarrak, nahiko hermetikoa-edo 'M-ak'en lehena. 'Emeak eta arrak' izango zen bigarren diskoa, 'Matxinada', lazkaotarraren 'enkarguzko' lan pertsonalaren garai beretsuan. Gerora, 'Zuloa' eta azkenik, iazkoan, 'Barkatu ama' etorri ziran.

— Hitz egiguk diska-lan horietaz. 'M-ak'-en diskografiaren kasuan, bilakaera ohizkoa izan duk?

— Nik uste 'Emeak eta arrak' diska trantsiziokoa izan zela eta horren ondoren lortu genuela gure benetako izaera eta talde-oinarria. Berako lrazoki anaiak sartu hituen 'Zuloa' egitearekin, beraiekin egin nahi nuen lan hasieratik, eta lortu genian benetan desiatutako indarra. Haren ondoren 'Barkatu ama': bada eboluzio logikoa. Datorrena taldea bera da, badago aldaketa nabarmena baina logikoa da. Zertan zetzaten oinarriak? Azken biotan zuzenean maiz joen duen talde bat eta indarra eta zorrotasuna erakutsi nahi duena, gure erizpideak finko mantentzeaz gain, hau da, guk nahi dugun musika baldintzaturik egon gabe egitea momentu bakoitzean.

Hirukote, hirukote bezala, ez da izan sekula 'M-ak', lazkaotarrak aklatzen digunez, hasera-hasera tik mantendu den trio, Montoia, Valdés eta hirurak, baizik. Bere hitzetan, «egon garen bostak zein baino zein inportanteagoak, hor ez dago...». Agian, sortze aldetik pisudunagoak lirateke letra eta konposizio lanei egileak. Horrelakorik ez da talde barreneko funtzionamenduan orde eta zuzenean taldean 'agintzen' duena batera da. Valdésen joatearekin, gelditzen diren lauak dute 'kategoria' berdina eta grabatzen doazen diskan lauak konposatutako kantak doazti. Oseake...

Hori bai, perkusioak taldeari zemaion esotikotasuna eta 'saltsa' galdu lezake, beste zerbaiten mesedetan. «Orain beste aire bat daukagu, askoz konzentratuago dago gauza. Kitarra, bajua eta bateria, ez dago besterik. Baina era berean lehen matizetan irabazten zen, freskotasunari ematen zaio orain bidea. Ez hobeto ez okerrago, ezin da esan, uste dut orain ere ematen dugula gure maila, beste modu batera apika».

Jendeak ezagutu egiten du, azkenean, 'M-ak', bere letrak identifikatu eta abestu, azken diska kaleratu zuten geroztik. Hasierako abangoardia eta minori ilustratuentzako egitetik, publiko zabalagoetara iristen dira gaur egun. Erreferentzia puntu ezinbestekoa dela diote estatu osoko kritikoei, euskal pop-rock musikaren maila gorena. Single bat grabatu dute berriz ere, LP berri baten aurre-rapen eta lehen hauek argitaratu ematerako horien berri izango du musikazale eta irakurzaletan.

— Krisialdiren beldurrik bai al da ala sekula baino indartsuago zabiltzate?

— Indartsu, duda izpirik gabe. Nik uste azken bi urteotan egon dela krisialdi bat bai taldeetan eta baita bai joi bat kontzertu antolatze lanetan. Baina uste diat aurtan indartsu datorrela gauza.

— Aspaldiko azkenaldian testu oso direktoekin ari zarete zeureganatzen publikoak. Zer esana eta nola esanari, zenbaterainoko inportantzi?

— Portzentaia arazoa baino gehiago da lan egiteko moduarena. Musikaren oinarriak elkarrekin lantzen ditugu eta horren arabera asmatuko da letra melodiarentzat. Gero egiteagatik ez dauka zertan garrantzia gutxiagorik eduki beharrik letrak. Nahiz eta mugatuta egon. Gauza da nola ateratzen diren letrak. Ohizkoena eskasia dute talde gehienak, zer kantatu bai baina ez jakin zer kontatu. Ez dugu guk arrisku hori, zer esana bada.

— Irrati-telebista gizon, soinu teknikari lau bat urtez, lanbi-deak poso bat uzten dik nahikunde betetzeko?

— Nire iritziz, beti ikasten duala musikoengandik, zerbaitekin gertzen haiz estudiantik pasatakoak onak izan badira. Nahiko estuak izaten dira baita ere estudioko harremanak, normalean oso tentsoak izaten direlako. Horretan ere ikasten da. Oso lan interesgarria duk, lan zaila, pisua, baina zer edo zer uzten duena.

GENERALI Aseguroak

IÑAKI ARIN BAZTARRIKA

Oriako Pasealekua, 20 -Tfnoa: 88 87 02
20200 BEASAIN

musika

— Ikusteko aukera ere bai, behar bada. Zer dago hemengo musika/diskagintzen joeren eta bes-ten itsasoan?

— Nik ez diat hortaz askorik esateko. Aspaldi utzi nian kritikaren eta analisiaren mundu hori. Nire lanbi-dea estudiokoa duk, musikoarena nahi baduk eta ez diat analisi sozio-logikorik egiten, ikusten dudana jaialdi eta halakoetan, ez besterik. Eta zer den hori? Badagoela jende berri bat, bazetoztek gazte taldeak, entzulegoa ere gaztea, badatorrela beste belaunaldi bat. Esan bezala, 'Delirium' fuerte jotzen ari duk eta berriak bazetoztek, 'Kiowak', 'Su ta gar', 'hardcore'a ere hor zegok: 'Bukaera', 'Karkaxa', 'BAP!',... Grabatze-kotan baditugu, gurea ez ezik, beste sorpresaren bat ere izango da igoal, gauza inprebisiblerik ez, ez eta analisi bat egiteko modurik.

— Oraindik asko ez dela, Garbizu zenak zioan bera zela euskal musiko bakarra. Bazegok euskal musika purorik, tradiziozko edo ta partxeak jarri ohi dituk? Musika lengoia unibertsala denez-edo, orijinala duk gurea ala adaptazioak dituk?

— Euskal musika dagoela garbi zegok, jakina, noski dagoela, ez duk egongo? Hori ez zekiat inork diskuti-tuko ote duenik. Tradizioa egunez egun egiten duk. Gizarte batek egi-ten dituen manifestazioen osotasuna duk haren kultura. Orduan, gizarte honek egin badu musika piloa euskaraz, bada hor dago euskal musika. Eta era guztietako musika endemas, folk-a, rock-a, klasikoa, kontenpora-neoa eta genero guztietako musika herrikoia. Bestela, izan diat kontak-turen bat garaikidearekin baina ez zekiat nola manejatzen den klasi-koa. Garai bakoitzean garai bereko musika entzuten da, beti gelditzen da gerorako eta eskuratzen lehen-a-gokotik zer edo zer, beti daude nola-baiteko loturak, beti aurki dezakek oraingoan garai batekoaren eragi-nik. Normala dena bestalde, baina atzera begira egon gabe, aurre egi-nez.

— Zertan da "euskal kantagin-tza berria" zena gaur?

— Bakoitzak bere bidea hartu dik, ez duk jeneralizatzeko moduko gau-za. Belaunaldi hartako kantarien ar-tean denetarik gelditu duk, eta ni, norbaitekin geratzekotan, Mikel La-boarekin geratzen nauk.

— Orduko hartatik gaurra as-ko aldatu dira gauzak azpiegitu-ra, bitarteko eta abarretan?

— Asko irabazi da, dudik ez. Ga-rai hartan erabiltzen ziren medio eta moduak oso eskasak ziren. Gaur ekipoak hobeak dira... Egia esan, oraindik ere, antolatzaileen aldetik, eskas. Hor ere denetako jendea du-gu, denetarik dago aspektu eta alde guztietan. Askok maila hobetu, es-pabilatu eta ikasi dute. Beste batzuk, ez. Jaialdi bat ondo montatzeko zer egin behar den badakitenak badau-de. Bitartekoak eta egiteko moduak askoz hobeak dira, ordea. Hobeto entzuten da, disketxeak ere irabazi dute, aukera gehiago dago, ugaltze bat bada.

— Erdararako joerak eta saio-ak badituk; hemengoak izana-rren erdaraz kantatzen dutenak: hire ustez, non dituk euskal mu-sikaren mugak?

— Ez duk gaurrengungo nire pape-ra gauza horietaz hitz egitea. Norbe-rak nahi duena egiten dik, bere ar-dura eta kontsekuentzia guztiekin egingo dik. Nik nire iritzia eta beste batek beste bat. Horregatik egiten diat euskaraz eta hor esaten diat esan beharrekoa.

— Hitz batzu Goierriko *fansen-tzat*?

— Onbre, bada, pentsatzen dut datorren uda honetan jaoango gare-la horra, festetara-edo diska berria aurkeztera. Aber ondo tratatzen gai-tuzuen!

RAIMON MUSIKAL

JAMO PROFESIONALA
BANATZAILE OFIZIALA
Korda eta Haize musikagailuak

ZALDIZURRETA, z/g.
Tfnoa: 88 55 20

BEASAIN

Jon Arano
Aitor Larrañaga

EUSKAL RUGBY PUNTAKOA KOLORE ORDIZIARREZ JANZTEN DA

O.R.T.: «Borrokarako kapazitatea da gure aziertorik nagusiena»

**Futbolaren erreinu diren paraje hauek, n talde-kirol
partizipatiboen artean rugbyarena izango dugu uharte
sendoena.**

Aurrena jokalaria gisan izan baldin bada ere, 16 urte interes biziak rugby munduan buru belarri, egun armonia handi bat omen den Ordizia Rugby Taldearen batuta eskutan duela, Eusebio Ramirezek 3 urte daramatza Rugby Talde ordiziarra entrenatzen. Lehendabiziko urtean bi lagun hasi ziren jokalaria-entrenatzailearena egiten, harik eta konturatu arte entrenatzaileak kanpoan egon beharra daukala denon hobe beharrez: ezinezkoa da jokatzeko aritzea eta era bereberean taldeaz entrenadore baten ikuspuntutik arduratzea. Halere ez da damutzen, alderantziz baizik, bere jokalaria traiektoriaz, oso lagungarria gertatu bait zaio gero entrenatzeko garaian. Ordiziako entrenatzailea izateaz gain, Euskadiko selekzionatzailea dugu Eusebio.

**Goierritarra.— Hitzegin ieza-
guzu zure ekipoaz.**

Entrenatzailea.— Beno ba talde gazte batetik hitzegin beharra izango nuke..., batz bestetik 24 urte dituzten partaideez osatua eta elkarrekin 13-14 urte daramatzatenak jolasean; nahitanahiez honek sendotasun bat ematen dio ekipoari, horren fruituak biltzen ari garelarik.

— Jokalaria guztiak ez dira ordiziarrek, ezta?

— Ez, Beasaingoak ere badaude; azpiagoko kategorietan Ormaiztegi, Ataun e.a.koak daude. Erregionaleko beste talde bat dugu gero, eta hemen Goierri guztikoak baldin badaude ere, ardatza Ordiziarra da.

— Entrenatzeko metodo jakinik ezagutzen al duzue?

— Bai, sistematizazio batek gidatzen gaitu: komite teknikoaren antzeko zerbait dago. Jokatzeko era ezberdinak entsaiatzen ditugu, azkarra, mantsoko... gehien komeni zaigunaren bila.

Entrenatzeko metodoak liburu eta bideoetatik ateratzen ditugu. Gauzak estudiantu egiten ditugu, jendeak uste duen baino serioago da hau.

Adibidez, lehen entrenamenduak zelai osoan egiten genituen, orain dela 3 urte jakin izan genuen arte dimentsio txikiagoko lekuetan egin beharra dagoela.

— Asko aldatu al da zu jokatzeko aritzen zinenetik gaurra?

— Asko, gogoratzen naiz, lehen, entrenamenduetan 7,30etatik 9etara denbora guztia korrika ibiltzen gine-la; orain, berriz, 40 minutu aritzen dira korri egiten eta pesak, muskulu eta flexibilitate ariketak, estiramenduak, oinekin ariketak, e.a... egiten dira. Jokuan ere aldaketa nabariak eman dira tekniken aldetik.

— Zein da Ordiziaren papera euskal rugbyaren barruan?

— Aldatzen ari da, ze gu goraka goazen bitartean, teoriar onak direnak, hau da, Atletiko San Sebastian e.a. beheraka ari dira. Desoreka bat ematen ari da. Ez dakidana da gure jokuari esker igotzen ari garen ala besteen beherakada dela kausa. Lehenengoan artean ibiltzeko erregularrak izan beharra dago.

— Ekipo barruko giroa oso ona omen, kuadrilan bezala zaudetela...

— Bai, eta hori da onena, partidua bukatu eta zerbeza batzu hartzen dituzu kontrako ekipoekin; haiek joaten dira eta lagunartean geratzen gara hitzegiten. Edozein larunbatean afariak egiten ditugu kuadrila berekoak ez izan arren. Honezaz gailu elkarri mesedeak eta egiteko oso disposizio ona dago. Gainera, badago jendea gurekin jokatzeko ari dena eta gaur, taldean ez egonagatik, lehen bezain ondo tratatua izaten dena. Oso soziableak gara, bai zela barruan, bai kanpoan.

— Zuen taldeko nahikoa jende dago jokalariek selekzio desberdinetan, Euskadi zein Espainikoan, ezta?

— 7 jubenil eta 7 kadete daude Euskal Selekzioan. Espainikoan, berriz, 4 jubenil eta kadete bat. Espainako Selekzio Nagusian beste bat dugu. Deitu deitzen diote, baino lanak ez dio askotan permititu izaten joatea. Ordiziatik beti egon da selekzionaturen bat eta nahitanahi ez, hori ona da, han asko ikasten bait da.

— Oraingoz oso ondo zoazte, ze helburu duzue aurtengorako?

Eusebio Ramirez: "Liga hiru lehenengoaren artean egon gaitzake"

— Nirea, Liga irabaztea da. Gainerako ekipoak ikusita, hiru lehenengoaren artean egon gaitzakeela pentsatzen duzu, baina ahalik eta gehienara jo beharra dago. Liga irabaziz gero Dibisio Nagusian jokatzeko duzu, eta hori ere gure aspirazioen artean dago. Jokalariek iritziz Liga irabaztea oso ondo egongo litzateke, baina Superliga jokatzeko handixamar etorriko litzatekeelakoan daude. Superligak errespetu handi bat ematen du, pentsatuz gero 30 pertsonetako bankilora behar dela eta kalitatezkoak izan behar direla. Guk hori oraindik ez daukagu.

— Hasieran espero zenuten baino hobeto zabilazte?

— Bai, baina oraindik gure jokua gehiago lotu eta asentatu behar dugu. Nahi dugun jokua konkretatzea falta zaigu. Entrenamenduetan gauza bat agintzen duzu eta jokalariek egin egiten dute, baina gero zelaian kontrarioak esaten du zer egin dezakezun.

— Zaila egiten al da hain maila konpetitibo altuetan ekipo bat mantentzea?

— Bai, horregatik orain da une aproposa umeekin lanean hasteko. Kadeteak ondo dabilazte, orain bi urte hasi bait ginen lanean beraiekin. Hiru jubenil ditugu, bestalde, Ekipo Nagusian jokatzeko. Bizpahiru urtetara etorkizun ona dugu, berdin epe luzera. Rugbya ez da futbola bezain erraza, hemen lana azpitik hasi beharra dago.

— Rugbyaren promoziorik egingen duzue ikastetxe e.a. etan?

— Bai, ikastetxeetara joan izan gara, jokalariek eta guzti kirol honetaz argibide emateko. Larunbatetan gure zelaira ekarri izan ditugu, askotan 50 mutikoekin aurkitzen zara. Orain zelaia ondo dago, baina euria egiten duenean mutikoak erabat lokaztuta joaten dira etxera. Honek amengandik sortzen dituen bronkak ebitatzeko kiroldegi eta eskoletako bertako gimnasioetan rugby-baloia sartzen joatea pentsatu dugu.

— Zelaia dela-eta, arazoak dituzue Udalarekin, ezta?

— Istiluak daude, bai. Zelai hau Euskal Federazioari utzi zitzaion baina CAFena da berez. Guk oso ondo ikusten dugu CAF eta Euskal Federazioaren arteko akordio hau; udalak bere aldetik lagundu egiten digu, ura, argia, eta antzeko gauzen gastuak ordainduz. Udalaren jarrera negoziazioaren aldekoa izan arren badiro 91rte behintzat ez dugula zelai berririk izango.

— Bitarteko gehiagorekin igoiko al zinateke?

— Bai, zalantzarik gabe lasi asko ibiltzea izango genuke Dibisio Nagusian. Bitartekoez esan beharra dago bi mota daudela: bata ekonomikoa eta bestea jokalariek baliabideei dagokienna.

XR2i

FORMULA BERRIA

MUJIK
Automobilak

Errepide Nagusia, 1. 419Km.a
Tfnoa: 88 74 00 BEASAIN

DESPLEGADO, DESPLEGADO...

— Jokuari begira zein da zuen bertuterik handiena?

— Oso zaila da, eta nik esango nuke kontutuan hartu behar dela kontrakoaren jokatzeko modua. Hala ere ausartuko nintzateke esatera berrorakako kapazitatea dela gure aziertorik nagusia, erabat hustutzen gara.

— Eta akatsik potoloena?

— Zelaiean taldeak eman dezala
behar adina seriotasun maila.

— Ez dizu min egiten kirol mailan hain indartsuak izanda beste kirolekin bezainbat jende ez izateak ikusle?

— Bai eta okerrera da jendeak ez duela ulertzen. Hemen bi gauza dauka aipagarri: rugbya eta gure arteko giroa. Jendeak ez du hau ezagutzen eta bai, ordean, borrokak, agresioak,...e.a., kirol gogor baten ezagutgarriak.

— Amistosorik jokutzen du-
zue?

— Bai, orain Ligan geldionetxo bat izan dugula aprobetxatu egin dugu Frantziako Hegoaldean jokatzeke. Gabatxoak oso azkarrak dira, asko dakite. Zapaltzen zaituzte eta non zapaldu zaituzten jakin gabe geratzen zara. Okerrena da beraiek ez direla hona etortzen, guk daukagu joan beharra. Italian edo Portugalen ere izan gara, truke moduko bat da, beraiek hona etortzen dira eta gero gu hara joaten gara.

— Hemengo rugbya iritsiko al da Frantzia edo Ingalterrako mailara?

— Ez dut uste, han rugbya bizi egiten da; hango umeek hiru urterekin asko dakite rugbyaz eta gainera bitartekoak dituzte afizio hori gauzatzeko. Aurten Munduko Txapelketa da eta derrigorrez Espainiaz hitzeging beharra dago. Espainia ondo dabil baina bigarren maila batean. Aurrena 5 Nazioetakoak daude eta gero Australia eta Zelanda Berria.

J.M. Munduate
Balentin Murgiondo

Euri gutxi egin badu ere, denbora asko pasa da, kuartelekoek ere Rugbyra-ko zaletasuna bazutela somatu genuenetik. Ez alperrik, gure zelaiaren albo-alboan bizi dira, eta guardiak egitea noiz tokatuko irrikitzen egoten dira, garitatiek Rugbyko partidu eta entrenamenduak ikusteko aukera ematen bait die.

Orain arte lotsatixamarrak izandira rugy zelaira inor ez zegoenean jeiste ziren eta. Nola jeitsi, ordea...! "Patrola" zelai erdiraino sartu eta zilipurdiak eta jira-birak, petral-petral, "Patroletik" jeitsi gabe egiten zituzten. (Horixe bakarrik falta zitzaigun!! Lehendik ere, zelai baten itxura baino soro batena gehiago zuen, eta orain, kuarteleroek gurdien markak utzi!!!).

Noizbehinka ere, helikopteroak jeitsi egin dira zelaira. Horretan ere guk baino suerte gehiago izaten dute, izan ere, zapatak zikintzeko ere lokatzik ez dagoen egunak aukeratzen dituzte horretarako. Garbi da, gure zelaiak, edozein herritako frontoi eta plazetan egiten diren aktibitate eta ekitaldietarako baino gauza gehiagotarako balio duela. Jose Luis Corcuera ministroari diru laguntzaren bat eskatu beharko diogu gure zelai berria egiteko.

Kuarteleroek, ordea, ondo portatzen ere, jakin badakite. Konturatzen dira ez dugula argi asko izaten entrenamenduetarako. Zer egingo orduan? Badituzte, Hollywood-en erabiltzen dituzten fokuak bezalakoxeak, eta gure argi-eskaxia ikusirik, piztu egiten dituzte... Entre-

natzen ari direnak, alde batetara doaze-
la, ba fokoa atzetik... Entrenamendua
bukatu eta putzu artean kotxera zoaze-
la, ba lasai joan zintezke, kuarteleroen
argiari esker, putzuak ikusi eta zapatak
zikindu gabe kotxean sartzea lortuko
duzu.

Joan zen ostegunean, ordea, kuarteleko lagunak marka guztiak hautsi zituzten. Han arri ginen gu, ekin eta ekin, misterrari oihu tartean: "Jugad en penetraci6666666666666666nnnnnn", "moved el bal666666nnnn", "rápido, rápido, rápido...", "Desplegad, jugad en desplegado"... horixe desplegados...!!! Metrai-leta eskuan, zabal-zabal eginda zelaia- ren erdi-erditik, zera,*Noriega edo Kaukasoko* nazionalistak gure tartean egongo balira bezala, ez ziren ba, entrenamenduko errapa berdeekin (gurea urdina dela...) hiru kuartelero gure alboan jarri!!!

Badaezpada ere, joan eta galde
iezaiezu zertan ari dire .Esan iezaiezu
indioetan jokatzeko edadea, tamalez, as-
paldian pasa zaigula!!! Eta Rugbyan jo-
katu nahi dutela erantzuten badizute,
ezetz, etetz eta etetz esaezu. Errealak
bezala, guk ere kanterakoekin jokatu
nahi dugula, eta Extremadurara buelta-
tu daitezela esaezu. Hori bai, goxo-
goxo esan, lehengoan behintzat, metraile-
tak segurorik gabe zeramazkiten eta.

Oraindik ere, ikusi beharko ditugu, bai "Tó pó el Rzby " esanez, eta edozein partidutako sarrerak kobratu eta moztan.

Botoni

Superligak errespetu handia sartzen du

AZARIA BAINO EHIZTARI BIZIAGOA, BERTSOZALE BEZAIN BERTSOLARIA (I)

Lorentxo Sukia: «Beste malizi bat behar omen zan azaritarako!»

Lorentxo Sukiagatik galdetzen baduzu Zaldibiara iristean, berehala jarriko zaitue bere arrastoan: deposituetarako bidean eskubitara dagoen baserrian bizi da gizon bixi hau, trebea baino trebeagoa ehize ibileretan eta ez gutxiago bertso kontutan.

76 urte ditu gaur egun Lorentxo Sukia zaldibitarrak, duela 16 urte, bere bizitzako lanbidea izan dena utzi, hau da, fabrika haundiak, Zaldibian duen argindar-etxea asetzeko kanaloizaintza, erretiroa harturik eta bere baserrian segitzen du.

Lan eginaz beltz, jakina, urte guzti horietan egin duen bezalaxe, bestalde. Ze lehenagotik ere, gaztetan alegia, juerga izpirik egin gabe eta bai ordea lana, «guk dirurik aurkitu ez. Orduan dena laian egiten zan, laia eta goldea, lana gogotik dirurik topatu gabe. Gaur edozeinek dauka dirua, ez dakit nola sortzen dan», dio harritu xamarturik.

Urte mordoskan eduki izan du Deposituetatik gora, kanaloiko hartan, txabola txo bat. Bera ehiztazi trebetzat daukala herriak esan orduko, «Trebea-trebea! Hasi! Zerbait esateagatik ehiztaria, langilea, baserritarra, bertsozalea izan naizela? Danetan batere ez ni!» dio umil-umil, nahiz eta daukan plantarekin zeinek hori sinetsi!

Ehiztariaren begi luzea

Azari eta beste pizti ehizatzen hasi bazen, aurrena bere propiedadeak erasotu izan zituztelako izango zen. «Nik egin behar, txabolan neuzkan oiloak salbatuko banituen. 40 oilo nituen eta azaria handik. 23 ito zituen, 17 gelditu zitzaizkidan oilategian. Aurreko egunean oilo bakoitzak arraultza bana egiten zuen eta

handik aurrera baterez: sustatu ziran, batzuk teilatuan, besteak har-kaitz zufoan, hura segada! Oiloak zakuan hartuta etorri nintzen. Negar egiten nuen, zakukada oilo ito hartuta! Urte txarra izan zan, hila-beteko elurteko urtea, 46a izango zan, pinudiak eroritzen ziran osorik kargatuta elurrez, hala-moduz izango zan».

Baserriko ikuilu berrituan ditu Lontxok kattagorri, jinetak, azari eta klase guztietako piztiak gogorturik edo diseaturik. Pieza askoren jabe egin da bere garaian eta asko

eta asko eman izandu dio kanpoko jendeari. Gehiago hortatik. Ez otso-rik ez halakorik ez du ezagutu mendikaldetik, «hori bai, esaten dutenez ba omen da basahuntza urteetan. Haundia izan behar du gainera. Gurre mutilak ere ikusi du, askok ikusi dute, basahuntza behorren anparroan. Hoiek ere larrean jaten dute eta behorretara joanda, lagunik ez sobrare eta. Behorrek lagun hartu eta hor, belozidade ikaragarrian. Salto onean omen zoazten», dio ikusiko balu bezala, aldi berean geuri ere ikustarazten digularik. Mito itxura eta guzti ematen diogu eszenari.

«Beste batean, esango dizut, kanalean banihoa zaku porlanarekin eta bestaldean, ez oso urruti, non ikusten ditudan zortzi basurde! Umeak atzetik». Arrarotzat jo zuen Lontxok: «Behorrek malkar hortan?! Zortzi ziran, batek sei ume zituen; Patxi Iturrioz karnizeroak bi eta nik bat, beste lauak aldegin zuten. Nik lazoan harrapatu nuena handik honerakoa, 118 kilo!».

Egun bakar batean 23 azarik bere zepoa ezagutu zuten. «Hau dek komerie, hau! Zepoa erregalo egin zidan batek esan zidana: —Zepoa hor dek baino ez dek azaririk harrapauko. Zer ba?— nik. —Zer ba? Hik malizie daukek baino beste malizi bat dek azari harrapatzekoa! Hala, nere artean, —Ño!, ez ote det bada azaririk harrapatuko?! Harrapatzen badek etorri gure etxera!— hark. Baita harrapatuta joan ere: jesukristoren azarie, ikeragarrie, e!».

Gauzak nahiko aldaturik ikusten ditu lehendik gaurregungora gure 'tranpero'ak, parajeotan gara eza-gutu zuen, azariengatik libratzeagatik herriko jendea, tamainako azañagileak aterik-ate eskatzeko ohitura zuten. Makina bat azari ekarri eta kobratu omen zion ehize soziedadeko presidentea zenari. Orain behera hauetara zabaldua dago azaria (bere esanei kasu eginez gero eta guk kasu egiten diogu, zenbait eskopeterori ez bezala), hain zikin baitaude pinudiak. Aldaketez ari ga-

renez, piskana-piskana, beste askok bezala beren aldetik baserri-jabe egina da, adibidez, edota Okobioko uso paserako paradetan tiro ugari eta gauza onik ez dela iruditzen zaio.

Zenbat azari botako zituen osotaro galdetutakoan ez daki zer erantzun Lorentxok. «Urte batean bai, 32 bota nituen zepoa medio; gaur adina jakin banu gehiago harrapatuko nituen. Hor batzuk lazokin eta lasai asko ibiltzen dira...!, eta nahiz eta kontaezinak izan bere harrapakinak —jinetak, azariak, basakatuak, lepatxuriak, e.a.—, ez daki orain ugari edota urri ote den azaria, aurtan ere ez omen da batere atera hortik.

Ehize kontuokin bukatzeko, erbiak eta zakurrak: erbirik, egia esan,

ez du harrapatu. Hori bai, zakurrak harrapatu eta bai nagusiari ekarri. Zapla! zakurrak erbia nola ito zue-neko kontaketa azkarra egiten digu 'arkakuso' xaldibitarak. «Erbi-arras-toan, jira eta bueltan zakurra, usaitu egiten harek! Harri itxurak hartuta, disimulo askoan harkaitz artean erbia, belarriak jeitsi eta borobilduta. Zakur hura, azaritan, erbitan, jineta eta zernahitan, baita oiloak zaintzen, kanaloia erori ez zitezen eta erori ezkerro salbatzen, ibili zan. Aze artista zan! Hura zan zakurra, hura! Prim. Nere jaiotetxean ezagutu nuen izen berdinekoa. Hargatik jarri nion.

**Mikel Aramendi
Koldo Zubeldia**

AUTO ESKOLA

TELEFONOAK:
Lazkao: 88 72 99
Beasain: 88 18 96
GIPUZKOA

**HORMA
PREFABRIKATUAK**

Txindoki Etxea
Tfnoa: 88 58 00/04
ZALDIBIA

G U R P I L

Bideluze Plaza, z/g. - Telf: 88 89 51
Nafarroa Etorbidea, 3. - Telf: 88 21 03
20200 BEASAIN

Inprimategia

Nafarroa Etorbidea, 9
Tfnoa: 88 94 82
20200 BEASAIN

BI LAZKAOTARREN AHALEGINARI ESKER SORTUA, ORDIZIAN KOKATUKO DA

«OTSAILA»: itzulpen zerbitzu bat gure artean

Oraindik euskaldun askoren artean nabarmen eta flagranteak dira euskara idatzia-erikiko izu eta 'erresistentziak'. Edozein aitzaki da ona hizkuntzarekiko arre-eta eza zuritzeko: «batu arrai- hau...», «eskolan ez dugu ikasteko aukerarik izan», «makina bat gauza inportanteago badago»...

Alperrek badute honez gero nora joanik! Ea ugaritzen diren arlo guzti guztietan euskarazko komunikazioak! Agian, orduan animatuko zaigu jendea euskaraz gehixeago bizitzen, euskararen posibilitateek gizartearen maila guztiak beren kerizpean hartzen dituztela ikusiz gero.

Zertan da zuen mo-
bida hau?

— Izenak dioten moduan itzulpenak egitea da gure eginkizuna, mota guztietako itzulpenak: publizitarioak, literarioak, teknikoak, foiletoak, partidu politiko eta sindikatuen agiriak, den-
detakoak, inprenta lanak-komunioak, bataioak, lantegietakoak,...

— **Nortzu zabiltzate honen atzetik, zuen se-
dea, telefonoa, ze bitar-
teko duzue...**

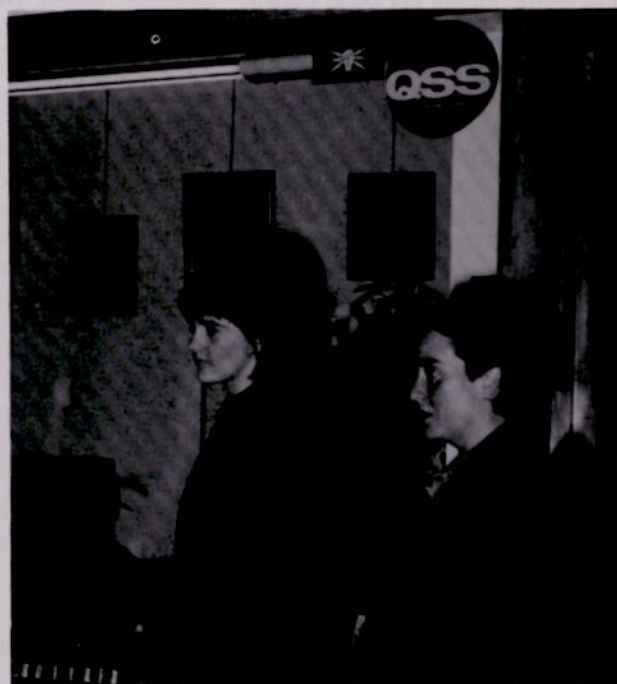
— Bi lagun gara, Iosune Arruabarrena eta Karmele Santoyo, biok lazkaotarrak. Orain bi irte bukatu genituen gure ikasketak Itzultzaile Eskolan. Bukatu eta hasera batetan gauzak nahikoa beltz ikusten dituzu, ez duzu inongo esperientziarik..., ikasi, asko ikasten da, lan asko egiten da. Lanik badugu baina ez gabilta oso gustora; bizitzeko zerbait behar duzulako heltzen diozu duzunari. Eskolatik, betitik, gure proiektua hau izan da, antzeko zerbait montatzea. Pixkanaka, pixkanaka joan gara esperientzia hartzen: Goierri Lanbide Eskolan ibili gara 6 hilabetez aktak itzultzen; ekarri

izan dizkigute baita ere te-
siren bat edo beste, peda-
gogia eta historiako lanak
e.a. itzultzeko. Gure nahia
itzulpenetik bizitzea da,
gure kontura trebatzen
aritu garelarik: "Gulliver-
ren bidaia" ingelesatik
euskarara itzultzen aritu
gara. Orain Italo Calvinoren
ipuinak ari gara itzul-
tzen, dakiguna ez galtze-
arren eta esperientzia har-
tzeko. Gure txiringito honi
'Otsaila' izena jarri diogu,
Otsailean hasi bait gara
martxan, enpresa, alderdi
politiko, sindikatu, in-
primategi e.a.ri gutunak bi-
daltzen. Bulegoa Ordizian
dugu, "Zure argazki" den-
daren almazenean. Gure
telefonoa, 889325a da.

— **Nahikoa erronka
fuertea ezta?**

— Bai, baina gure nahia
ere halakoxea da. Ez du-
gu inongo inbertsiorik
egingo. Hasiera batetan
nahi dugu orduak konpati-
bleak izatea ditugun lane-
kin; ikusten baldin bada
gauzak ondo dihoazela la-
nari utzi eta honetara de-
dikatu gara bete be-
tean.

— **Badago honen pre-
miarik Goierri? Non-
dik nora ez dago antze-
ko zerbitzurik?**

— Guk dakigula Donos-
tian badago. Hernanin
orain dela bi hilabete ireki
dute moeta honetako zer-
bitzu bat; Hernanitik Le-
gazpira bitartean ez dago
ezer. Udalek beren zerbi-
tzuak dauzkate baina bes-
tela ez dago ezer.

— **Uste duzue orain
dela momentua?**

— Ez dakit garai egokia
ote den. Guk pentsatzen
nahikoa denbora galdu
dugu eta iritsi da momen-
tu bat esan duguna, orain
ala inoiz ez. Premia, noski
badagoela, euskararen
presentzia eskaxean eta
egiten diren astakerietan
erreparatzea baino ez da-
go!

— **Tarifenak gai pole-
mikoak dirudi..., 1500
pezeta orrialdeko...**

— Gu Itzultzaile Eskola
utzi eta 3 abalen bidez
(Lurdes Azurmendi, Xa-
bier Mendiguren, Iosu Za-
baleta...) Itzultzaile Esko-
lan sartu ginen. Elkarte
honek hartu eta finkatzen
ditu tarifen gaineko eraba-
kiak. Oso garestiak dire-
nez, hasera batean igoal
ezin gaitzek horietaz ba-
liatu baina existitu existi-
tzen dute.

— **Inguru hauetako
egoera nahikoa tamal-
garria da. Euskararekin
zerikusirik duenaren
esparruan ajolagabeke-**

ria galanta; bestetik Udaletxeetan itzultzaile ofizialak ditugu musu-trukegiten dutenak... Ze espektatiba dituzue?

— Nahikoa zaila, nahikoa gogorra ikusten dugu. Herri bakoitzak bere itzulpen-zerbitzua dauka, gratis gainera. Nahikoa zaila guk leku bat aurkitzea. Egin nahi dute itzultzaile-zentsu moduko bat. Honetan parte hartu ahal izateko eduki behar dituzu hiru obra argitaratuta eta ez dakit zenbat urtetako esperientzia! Itzultzaile gazteoi atea istea da hau.

— Ez al da jendea gaizki ohitzea itzultzaileka jartzea? Ez al da jen-

dea desinteresarazteko medio bat? «Nola itzultzaile bat badagoen, ez dago zertan ikasi eta landu beharrik euskara, berak, itzultzaileak, egingo digu, bera bait da dakiena».

— Ez da jakin edo ez jai.n Zuk lan bat baduzu, enpresario bazara ezin zara dedikatu testuak itzultzera euskaraz jakin arren, ez bait duzu ohitura eta trebetasunik horretarako. Baita ere kontutan hartu behar da, adibidez, makina bat erostean bidaltzen dizutela dokumentazio eta foileto pila bat e.a. ingeles hutsez. Guk egiten ditugu itzulpenak ingelesezetik euskarara edota es-

painolera, ez gara mugatzen euskara-espainolera, eta beti demandaren arabera.

— Antzeko beste esperientziarik dutenekin hitzegintzen duzue?

— Gasteizen gure lagun batzu bulego bat ireki dute eta lanez kopetarin daude. Donostian beste talde bat ere kristoren lanarekin dabil.

— Dirulaguntzarik eskatzen pentsatzen duzue?

— Hasera batean hori zen gure asma Ennpresa txikia eta ertainari laguntzeko Eusko Jaurlaritzak daukan subentzio sistemaren pean babestea, «Sa-

gazde» delakoa. Baina Segurtasun Soziala eta formalismo legal gehiago behar dituzu, eta ez dugu uste hasera baterako kome-ni zaigunik.

— Irautea espero duzue?

— Bai, ez zaigu batere kostatzen leku horretan egotea. Gure nahia gainera hori izanda, ez digu inongo esfortzurik kostatzen.

Bihoakizue hemendik hasi berri batzuk opa dizueten suerterik suertudona. 'Painale'ak edo zapiak, arinak izan da- kizkizuela!!

**Aitor Larrañaga
Jon Mikel Arano**

EROSKI KAFETEGIA

Pintxo hotz eta beroak
Eguneroko bazkariak

Tfnoa: 88 83 31

ORDIZIA

PEUGEOT - TALBOT
AGENTZIA OFIZIALA

205 RALLYE

SANTA ANA Garagea, S.A.
PRE-ITV DEBALDEKO ZERBITZUA

Urdaneta, 74-76
Tfnoa: 88 16 89 - 88 08 67

ORDIZIA

E · U · S · K · A · L

N · E · O · N

EUSKAL NEON S.A.

Ezkiaga, 3 - Tel. 88 78 40 - 88 12 33
Fax. (943) 88 73 14 Apdo. 87
20.200 BEASAIN

NEON-ARGIZKOAK
FLUOREZKOAK
PLASTIKO MOLDATUAK
LETOI-ALTZAIKU-ALUMINIOA
ERROTULU HERDOIGAITZAK
ERROTULU BEREZIAK

“EREIN” ARGITALETXEAREN ESKUTIK «JESUS, MARIE TA JOXE» NOBELA KALERATU ORDIZIAR GAZTEAK

Patxi Zubizarreta: «Hitz xelebren bat izan diat biraka: bokazioa-edo»

Letren errepublikan sartzera bizitzari buruzko ezinbesteko galderak eraman zuten Patxi Zubizarreta ordiziarra, «zer arraio egin behar duan heuren bizitzarekin eta horiek». Eta, zeregin horietarako oraindik gaztetxotzat jo izan badute zenbaitzuk ere, ez da horren gazte sentitzen bera. 26 urte ditu eta harrera beroa egin zaio bere lehen nobelari.

Sarreraren aipatutako galdera sakon horiekin aurrez-aurre paratzeko hasi zen, Filologia ikasketak utzita, Teologia ikasten eta «oso gauza politak ikasi, erdi-ikasi edota sumatu nizekian. Filologiak badik hizkuntzaren bera literatura ihardutean eta hotsuna linguistika lantzean; ez beti ordea, zenbait semiologo irakurritz giza zientzia izugarri atsegina ere bihurtzen duk», adierazten digu Patxik.

Teologiaren lehen bi urteak egini (Humanisma, Morala, bere gaurko zentzu perioratiboaz areago Filosofia zahar eta berriak eta beste), ez da batere hartaz damu, bizitzaren galderetan oinez ikasteko zanko bikainak izan direlakoan dago bera. Filologia ikasketak bukatu, Donostiako itxurakerian bizitzetik Gazteizera jauzi egin eta euskarazko klase gutxi batzuek eman, lortu duen beka paretik eta idaztetik bizi da gaur egun.

Bideratze bat izan duk

Idaztearen bere zergatiaz galdeztzen diodanean, «hor gauza asko dago, batek esaten zian idazten ziala bere burua deserrotua zekusalako gizarte honetan. Neurri batean goxo sentitzen haizelako txoko batean idatziz, gizarteari gehiegi erreparatu gabe, hire burua eta heuren proiektuak argitzeko baliagarria izan daitekeela», intsinnatzen dit. Ispilu batean jarriko balitz bezala, orria ispilua izan daitekeen heinean. «Ez zaidak

inporta zergatia, ez diat esango idaztera behartuta nagoenik baina bai, horrela ilusio txiki bat diat».

Aupada bat izan da Zubizarretarentzat bere izena liburu baten azalean ikustea. Garrantzitsua omen nor izatea, nahiz eta horrek ere nekaraziko duen.

Bere irakurketetan, euskal idazleez gain, ikasgaiek zerikusi handia izan dute beregan eta espainiar literatura eta hemengo erdal idazleak ditu gogoko: Aldekoa, Goitysolo... «Sorpresa bat hartu nian Goitysolorekin: literaturan iraultza egitera ausartu den tipo bat irudituzaidak, oso fuertea». Sorpresa politak damaizkio erdal idazlegoak, baina berak ez omen luke erdaraz idatziko, proba egin eta ez omen da moldatu. Landuz gero, apika, zer edo zer egingo omen luke, baina garbi dauka euskara lantzea duela gogokoen. «Euskara maite-maite diat, gero eta gehiago nahi dut irakurri literatura zaharra, klasiakoak. Hor bazegok harrobi bat,

askotan gutxietsia», eta supazter txokoko giroko gauzak, hizkuntza zakarra jasotzen saiatzen da, eta, bide batez, parentesien beldur, bigarren nobela zirriborratzen hasia da dagoeneko.

Lehenengoaz berriz («Jesus, Maria ta Joxe») «zer edo zer jakin behar du irakurleak, lehenabiziko GOIERRITARRAN ez ezik paperetan ere atera bait da haren berri.

Behin nobela argitaatuta «orain hire burua serioago ikusten duk. Bazirudik hemendik aurrerako erantzunkizuna handiagoa dela. Lagun batek esan zidaan bigarrenengo pausuan ez erortzeko errazkerian. Lehenengoan arriskua zuan pertsonaiekin gehiegi identifikatzearena, gazteak dituk neska-mutil protagonista bikotea». Osotasunean, bada «Jesus,...» obran pesimismoarako joera bat, pertsonaiek busti egiten dira. Bigarrenengoan urrutiago ikusten du identifikazioaren zera, arriskua. Hiriaren eta gizakien zoko-zuloak miazteko asmoak azaltzen dizkit: «Arriskua duk mundu horik harrapatze/harapatzea. Dena den, prest negok bizikizun batzuek izateko datorenaren mesedetan».

Hitz xelebren bat bueltaka izan duela aitortzen dit Patxik: «bokazioa-edo. Zertarako jaio gara? Galdera horiek. Oso definizio polita aditu nian behin: hi gustora aritzen haizen hori, zortzi ordu baino gehiago, hori duk hire bokazioa. Eta oso konforme bizi nauk, bokazioa betetzen ari nauk». Nahiz eta, lan fijoagoren bat ez ote den komenigarriago, idazle ofizio horren sentsazio kaxkarra gordetzen duen.

J.M.A.

Gaztetako erromeri kontuak

1990 urtean sartu berriak gera. Beraz neguan gaude. Nik ez dakit nundik eta nola, udaberrian asi eta udaran zear, ospatzen diren erromeriak gai artuta, lantxo au idaztea nolaz bururatu zaidan. Dana dala, ez ustez, autopistako bidean sartu naiz eta aurrera jarraitu bear atzera egiterik ez daukat eta.

Euskalduna, oker ez banago, beti erromeri zale izan da. Ni, neu ere, oietako bat izana naiz. Gaur egun, urteak bizkarrean dauzkatalako, ajeak gainditu zaizkidalak eta abar, etxean egon bearra izaten det. Esaerak diona: «Indarrez urkatzen dute».

Euskal Erriko leku askotan izaten dira erromeriak. Nik ez dakidanaren berri ez det emango, bañan bai ikusi eta ibilitakoarena. Emen inguruotan, Kizkitzan, Lierni, Martita (Azkoiti), Larraitz, Zumarragako Santa Isabel,...

Garai batean, San Pedro eguna, jai izaten zen. Itsasondoko gure etxeok tabernan, mutil koskorra nintzala, kontatzen zuten, nola gure errian bizi izaten zan Xexilio bere izen deiturak Cecilio Arriburu Eulietxe zintuen) egun ortan, Larraitz'en animadore izaten zala requinto musikako tresna joaz. Ortarako jartzen omen zan aritz edo pago adar baten gañean (adar onek ez zuen derrigorrez oso gogorra izan bearko, Xexilio txiki eta ariña zan-eta) eta bertan aritzen omen zan jo eta fuego jendea alaitzen. Ogeita amaseigarrengo gerra etorri zitzaigun, Xexilio'k erritik aldegin zigun, eta, «por no ser adicto al Glorioso Movimiento Nacional», Xexiliori zeuzkan gauza guztiak rekisatu egin zizkioten. Aien artean bere requinto ori ere bai. Dalako soñu-tresna orrekin, Primo de Rivera'n diktadura garaian ere, satisfetxo asko jotzen zuen La Marsellesa Don Migel'ekin ados ez zegoela adierazteko.

Gerra garaian ez zan erromeririk izaten. Nola egin ba, mutillak soldadu zeuden eta? Gerra bukatu eta mutillak etxeratu zirenean, berrirori asi ziran an eta emengo erromeriak. Nik ere Larraitz-kora joan nai bañan, bi anketako elbarritasunak eraginda, errian ibil-

tzen nintzan asto gañean joateak, lotsa ematen zidan; Ala, San Juan egun batez, joan naiz asto gañean, errian degun San Juan basilikara meza entzute-ra eta bertan topo egin nuen Sorabil baserriko Joxe zanarekin. Onek, baserriko lanak egiteko, zaldi polit eta mantxo bat zeukan. Bururatu zitzaidan eta, lotsak baztertuz, au esan nion:

— Joxé: San Pedrotan Larraitzera joateko, mesedez, utziko al zenidake zure zaldia? Laguntzaille oso onak izango ditut eta aberea ondo zainduko genuke.

— Bai, motell. Oso, pozik utziko diat, gañera. Ni, goiz ortan, zazpiretako mezatara joango nauk eta plazako piñuari lotuta utziko diat zaldia. Nik txalmarik etzeukat, bañan astoarekin ibiltzen dekanarekin, ondo moldatuko aiz.

Ura nere poza Joxeren baietza entzutean!! Laister zabaldu nuen lagunartean neretzat ain pozgarri zan berria. Joxe'k ondo bete zuen emandako itza. Nik ere berari zerbait eman nion eta biok kontentu.

Goiz giro ederra zan San Pedro egun artan. Egunaren zear ere bai. Amabost-ogeieko taldea osatu eta an joan giñan erromerira. Au izan zan gure ibillaldia: Itsasondo, Altzaga, Bost Aitzeta, Gaintza, Larraitz. Egun ederra igaro ondoren, kamiñoiz, Zaldibiatik barren etxeratu giñan. Iluntzerako etxean.

Gertakizun au orain 47/48 urte pasesa da. Gogoan det gose urte aietako bat zala. Bagoaz Gaintzatik aurrera eta ontan, izututa, kakarazka, sasartetik, egan, irtetzen zaigu ollo bat eta gure lagun batek jotzen du eskuan zerraman makillarekin eta olloa ziplo!, lurrera. Morralean gerekin genituen puska leorren ondoan sartu eta olloa

ere erromerira. Guk ori egitea ez zan arritzeko itsasondotarrak ijitoak izanik.

Eldu giñan Larraitzera eta olloa jatea erabaki genuen, «por unanimidad». Lumatzen asi orduko, kastellano bat inguratu zitzaigun esanez: «Para guisar la gallina, yo os dejo una cazuela». Artu genion. Olloari egosi lege bat eman ondoren, kazuelatik atera eta zatitu egin genuen. Gogorra zegoen. Zaarra zalako?. Egosten bear ainbat denbora eman ez geniolako? Auskalo!! Ondo egin genuen lengoak ziona: «Aizea burua eta ibili munduan». Gazte kontuak. Kazuela jabea-ri, alkiler bezela, ollo puska pare bat eta ollo salda eman ere bai. Kazuela bertatik, zanga-zanga edanez, ala zion: «Qué rico está». Ark ere, guk bezala, ondo zekien Francoren errazionamentua zer zan.

Urrengo urteko San Pedro eguna ere gañean zan. Neri asko eta leialki laguntzen zidan mutil bat, soldadu, Donostia'ko Loiola'n zegoen. Ark ere gurekin Larraitzera joan nai eta permisoa nola konsegitu? Ori ere pentsatu eta egin genuen ba. Dalako lagun orrek esan zidan bere kapitana mox-

korra eta erdi txotxoloa zala. Ekarri zizkidan kapitanearen izen abizenak eta zuzenbidea ere bai. Pentsatu eta egin. Kapitanari karta bat zuzendu nion esanez mutil aren koñadua nintzala. Bere arrebarekin ezkontdua, alegia. Aur bat izan genuela eta, aur ori bataiatzeko, mutil ura gendukeala izendatua aita-ponteko izateko eta, ea mesedez, permisoa emango aal zion San Pedro egunean, Meza Nagusi ondoren, aurra jasotzeko. Gañera, oitura zala gure errian, sendi arteko bazkari bat egitea bataio ondoren. Dana gezurra zan eta nere firma ere bai. Arrapa zak saltsan dabilena nor dan!! Kapitanak artzen du karta eta, mutillari deituz, ala esan omen zion: «Aquí tengo una carta de tu cuñado diciéndome que tu hermana ha tenido un niño y me pide permiso para que tú, el día de San Pedro, puedas acudir al bautizo. Que ha determinado que tu seas el padrino. Enhorabuena. Ahora mismo vete a tu casa para ocho días». Mutillaren erantzuna: «Muy bien, mi capitán. Muchas gracias. Ya estaba informado de este nacimiento».

Mutilla etorri zan bere etxera eta lanera nijoala, bere etxe ondotik iragotzean, bazkalondo batean, mutilla be-

re amaren ondoan, balkoian zegoen eta ala esan zidan: «¡eufffiiiiiii, Jexux. Etorri nauk». Bere amak: «Demonio txotxolo pare! Len goseak emen gaudetik etxean eta i orain zortzi egunera-ko permisoarekin? Martxa ederra zeukagu etxea altxatzeko!!»

Urte artan ere egin genuen Larraitx'ko joan-etorria eta danok pozik. Poz aundiagoa izan zan gure kuadrillan kapitana jabetu ez zanean egin genion «jugadarekin». Jabetu izan baltiz ez giñan libratzen Ondarretako fondan beraneatu gabe.

Orrela, urteetan, beti mendiz, joan oi giñan Larraitxera. Ondorengo au ere, bein, gertatu zitzaigun. Ze urte zan ez naiz gogoratzin. Barkatu. Ba-goaz, Altxagatik barren, eta Apaiz Etxearen aurretik igarotzekoan irte-tzen zaigu apaiz **kriada** —orrela deitzen zitzaizen apaizen neskamei doto-reago deitzearren edo— eta orrela mintzatu zitzaigun:

— Egun on, Jainkoak gazteok. Zer? Erromerira?

— Baita zuri ere. Bai alaxe da. Larraitxera goaz.

— Ba nik, **postrerako**, oso txerre-men «perilla» onak dauzkat salgai. Dozena bi peztan jarriko dizuet eta bi

artzea, amabost errealean.

— Ekar itzazu ea ze jenero klase daukazun ikus dezagun.

Sartu zan etxean eta an dator saski-kada perillarekin. Santiamen batean erosi genizkion zeuzkan danak. Ura negozioa, ura! Altxaga'ko Erretoreak, urteetan, ez zuen ainbat diru bildu errespontsoak errezatuz.

Guretzat, Larraitx'ko erromeria, orrela izaten zan. Beste batzuentzat, berriz, naiko dantza egin, illunabarran neska laguntza egin ere bai, mutur jokarik ere ez zan faltako mutillen artean au zala eta ura zalako, tabernariek ere diru piska bat-bilduko zuten. Ama Birjinari ere, egunean zear, bixitalaririk ez zitzaion faltatuko eta abar.

San Pedro eguna jai izatetik aste izatera jarri zutenean, erriko aitona batek au esan zidan:

— Ze ikusteko gaude, Jexux? Jaungoikoak jarritako jai Felipe Gonzalez'ek kendu? Ikusteko guziak ez ditugu ikusi.

Adierazi nizkion Jaungoikoak ez zuela jairik eta abar bañan dana alperrik izan zan. Berearekin gelditu zan.

IBAI-ERTZ

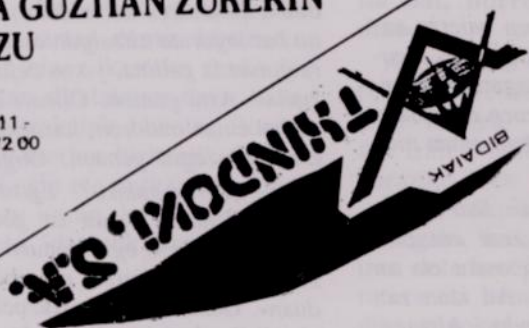
IRAKUR EZAZU

EUSKAL PRENTSA

TXINDOKI BIDAIAK —

BIDAIA GUZTIAN ZUREKIN
GAITUZU

Urdangia, 11 -
Tel: 88 72 00
ORDIZIA

TXINDOKI
SUKALDEKO ALTZARIAK
LOGOS - EN
Banatzaile Ofiziala

J.M. Iturrioz, z/g Tfona.: 88 03 93 BEASAIN

ETXE - ALAI JATETXEA

☎ 88 52 55

20248 ALTZAGA
(Gipuzkoa)

FOTOETXE

JOSEMI TELERIN
ARGAZKIGILEA

BIDEO PROFESIONALA ERREBELATUAK eta ARGAZKIGINTZARAKO MATERIALEAK

Nafarroa Etorbidea, 23 - Tel. 88 46 05 - 20200 BEASAIN

LOINAZCO MARTIN SANTUBAREN BICITZA LABUR

(1897)

I

Munduaren asieratic dabilta guizonac zorientasunaren billa. Beren bicitza galtzeko perillean itsasoaz beste aldera dijoace-nac, lurpean sartuta urrea, cillarra edo beste gauza baliosoren baten billa sayatzen diranac, lurra maneatzan asi diran necazariac eta lanic gogorrenetan asi diranac ere, dabilta guciac zorientasunaren ondoren. Baña ¿non arquitzea uste dute? Batec uste du zorionecoa izango litzaqueala aberastu ezquero; besteac uste du arquitzea dibersio eta atseguinen artean, eta badira cargu eta aguinte aundiac izatean besteric pensatzen ez dutenac. Eta engañatze dir-a. Salomonec izan cituan gauza oyec guciac, eta berac dio ce ez dirala banidade utsa besteric: eta orregatic icusi oi dira munduan aimbeste descontentu; cergatic edo ez dute iristen deseo dutena, edo iristen badute ere, beti izan oi da ceren edo aren falta. Espiritu Santuac dio "Zorionecoa dala guizon garbia eta urrearen ondoren ez dabilena", eta alferric mundu guezurtiac sinisteraci naico digu diru ascorequin, pecatuzco atseguinaquin, eta aguinte aundiac izan ezquero, ez guenduqueala beste cer deseaturic izango; bada guezurtatu ecin ditequeanac, Jesucristoc, eracusten digu Evangelio santuan, zorionecoa dirala, ez naico dirua dutenac, baicic pobreza escogitzen dutenac; ez atseguin lizunen artean bici diranac, baicic biotz garbicoac ez aguinte aundiac dauzcatenac, baicic justiciagatic persecucia padecitzen dutenac. Beraz eguiatzco abillac eta azcarrac ez dira munduac aunditzat eta zorionecotzat edukui oi dituan oyec, baicican Santuac, Evangelioari jarraitzen diotenac. Santuac ezagutu dute munduco gauza circillen ecerez-tasuna eta balioeza, eta sayatu dira ondasun irauncorragen billa. Arrazoi aundia-requin, bada, Elizac nai luque guc Santuen pausoi jarraitzea, ayec Jesucristorenai jarraitu cioten becela, eta onetarako jartzen dizquigu beguien aurrean ayen bicitzac eta ejemploac: eta baldin badira gu bici guer-an lecu oyetan bertan bici izanduac, gu gabilzan toquieten ibilliac, gure izcundea bera itzeguin zutenac, eta gure artean beren aide eta odolecoac utzi cituztenac, are poz gueyagorequin jaquin oi ditugu ayen berriac. Ausse guertatzen zaigu Santu Beasaindarrarequin.

II

Milla bosteun eta irurogueita seigarrei urtean cijoan; (1566) eta amar urte osatzer a cijoacen, mundua mundu dan artean gogoangarria izango dan Guipuzcoatar ospatu ura, Aita San Ignacio Loyolacoa, illzanetic, eta Uztailaren amaseigarren egunean batayatu zan Beasaingo Parroquian

aur bat, demboraz Loyolaco semearen antzera Jaungoicoaren gloriagatic eguiñalac eguingo cituana, eta ura becela, Guipuzcoaren honra aundiraco izan bear zuana. Jayo zan aur au Beasaingo Amunabarroco baserrian, eta zan Juan Garcia Loinaz eta Mari Martin Amunabarro, bertaco nagusi-echecoandreen semea. Aita-ponteco edo apaidiña izandu zan Martin Aramburu, eta Ama-ponteco edo amaidia izandu zan Marina Aramburu, Ama Birgiña Loinazcoaren Ermitaco serora, eta jarri cioten bere Aita-pontecoaren icena, *Martin*. Beraren ama Mari Martin Amunabarroc testametuac eguin zuan milla bosteun eta larogueita amaicagarren urtean (1591) Agorraren ogeuita zortzian, Beizamaco Escribau Pedro Fernandez Olazabalen aurrean, eta an aitatzen ditu bere ume guciac: *Magdalena* Gracian Urdapilletarequin ezcondu zana; *Maria Lucia*, Juan Alzo Jaureguirequin ezcondu zana; *Martin*, au da Santu Martiria; *Pedro*, Amunabarroco jayotechera ezconduta bertaco nagusi gueratu zana; *Catalina*, *Marina*, *Ana* eta *Maria* Loinaz. ¡Senitalde ederra!

Ací zuten Martin bere gurasoac Jaungoicoaren bildur santuan, eta nola cetorren berez aiñ ona, aiñ humilla eta aiñ esane-guiñecoa, etzuten izan neque aundiric beren semechoaren biotzean josiric becela utzitzezo Jesucristoren doctriñac eracusten dizquigu eguiac eta icasquizen aundiac. Lur onac eta ondo maneatuac, euriac eta eguzquiaz gozatuta, botatzen zayon acia ugariago ematen duan becela, orobat Martiñen anima Jaungoicoaren graciarequin gozatuaz eta prestatuaz cijoan, guero

birtutezco frutu ugariac emateco. Esan de-zaquegu adiñean aurreratuz cijoan becela birtutean eta gracian ere aurretzen zuala Jaungoicoaren eta guizonen beguietan. Galdetu cion egun batean Jesusi mutill gazte batec: "Maisua, ¿cer eguin bear det bicitza seculacoa iristeco?" Eta Jesusec eran-zun cion: "Baldin betico bicitza irichi nai badezu, gorde itzatzu mandamentuac." Gazte onen antzera Amunabarroco semeac ere, ezagutu zuan ezqueroztic mundura certara etorriac guerán, galdetu oi zuan sarritan: "¿Cer eguin bear det salbatze?" ¡Au bai dala galdera balioza, eta gucioc sarritan guerén buruai eguin bear guño-queana! Berdiñ ¿cer balioco digu mundu guztia irabazteac ere, baldin anima galtzen badegu? Bacoitzac anima bacarra degu, eta au galdu ezquero guztia galdua da gu-retzat.

III

Escolatu zanean Martiñ, icusiric gura-soac beren semea ain buruz azcarra, eta birtuteraco eta Elizaco gaucetaraco biciró grñatua cetorrela, iritzi cioten Jaungoi-coac elizguizonetaraco auqueratua ceuca-la, eta artaraco asmoan, berac ere ala nai-ric, jarri zuten latiñeco gramatica icasten. Onetan trebe jarri zanean, Frimaz orden-duric, juan zan amazpi urterequin Alca-lara, an bere carrerari jarraitzezo ustean. Etzuan, bear bada, orduan asco uste bere Erria gueyago etorric etzanic, eta are gu-chiaco berac Beasaingo erriari eta Amuna-barroco jayotecheari aimbeste honra eman bear cionic! Baldin guc Jaungoicoaren bo-

rondate santua eguiten sayatzen baguera, leguez eta bidez eguin bear degun becela Jaunac bere ontasan eta jaquinduria neurrigabearequin zucentzen ditu gure pau-soac; eta Jaungoicoac gugandic cer nai duan ezagutzen eta ori eguiten arreta gueyago-requin leyatuco baguiña, uste ez degun bi-detic eta aleric iguerri gabe eramango guin-duque betico zorientasunera. Ori eguin zuan beñepein gure santuarequin. Estu-dioetaco dembora izan oi da gaztearentzat peligroric aundienco dembora, ez baca-rric edaderic zoroen-zoroenean egon oi di-ralaco, baicican baita ere cergatic gurasoen beguia, bearren bearrena duten garayean, ayetatic urriti egon oi diran, norc beguira-tu aundiric ez dutela: gazteac beren carre-rac eguingo badituzte, gueyenean juan bear izan oi dute Erri aundietara eta ¿norc ez daqui alaco toquieten gazteac galtzezo eta gaiztotzezo bide gueyago izan oi dana? Aimbeste gazte-gende biltzen dan lecuetan ascoren artean, modu ascotacoac izan oi dira; eta lagun gaizto bat asco da beste as-co galtzezo. ¿Cembat bider icusten degu nola gaztechoac juaten diran campoetara, gurasoen echean Jaungoicoaren bildurra eta oitura onac icasita, eta andie dembora guchira datocela lengo antzie ere gabe, la-saiqueria besteric aditzen etzayotela eta bici gucien ustel-usaya alde gucietan ba-natzen dutela? Eta gueyenean mudanza ori lagun gaiztoen lana da. ¡Obe litzaque gurasoac ere ardura gueyago izango balu-teque gai onetan!

Aldeguin zuan Martiñec pelgro oyeta-tic. Nola baitzan aiñ icasizalea eta ain Jaun-goicozcoa, igarotzen citzayon demborz edo liburuen gañean, edo Elizaren baiean: ongui cequian jaquinduri utsac, birtuteri-c gabe ez duala guizona arroqueriaz betetze-co ez bada balio, eta oracioan escatzen cion Jaunari beraren borondate santua eza-gutu eta eguiteco arguitasuna eta gracia: bacequian jaquinduriaren cimendua Jaun-goicoaren bildurra dala, eta eguiatzco ja-quinduria Jaungoicoa serbitzean dagoala, eta indartzen zuan bere anima Sacramen-tuquin eta ecitzen zuan bere gorputza mortificacio eta penitenciarequin. Bere icaslanetan guchi izan oi diran becelaco azcarra zalaric, eta dembora guchian asco aurreratzen zuana bazan ere, aiñ zan hu-milla eta guciaquicoa ecen, etzan iñor ere nai etzionic, eta bere lagunac, esan oi de-gun becela, begui biac eman nai ciozcaten. Baña ez uste izan ala ere munduaren esti-macioac eta losencha guciac ere engañatu zutela Martin. Ezagutu zuan onec mundua, eta despreciatu zuan.

80
油渣
D

新款85思域
1.5G L四門手波九成新
平讓八仟五 ③7708096 關

至
86寶馬330
86姬先達
85披露E
85披露E
88思域單

新寧出品必屬精品 (C)
本公司服務宗旨嚴緊及營業代表之有禮待人基求盡善盡美

平治 83"84"85"
380 SEL 金藍啡灰
SE

82"83"84"85"

屬精品

85寶馬323I
88寶馬320I
85寶馬318

豐田 1300cc 自用牌費
81DX 82-11 驗車棍
波好力冷氣靚私
讓壹萬貳仟元 7882125
本田 CBX400F
價九仟八百睇車

ikası ta

